



OPPGRADERT MULTIMEDIA:
Bedre lyd i bobilen



BRUKT BOBIL:
Styr unna fallgruvene



BOBILEIERES SKREKK:
Slik reduserer du fuktfare

V
menn

BOBIL

UKE 19 10. MAI 2025



FØRSTEINNTRYKK:
**Rimeligere
Kabe-luksus**

VALDRESFLYE

ELDORADO

INN H O L D

- 6** Nyheter
- 8** Bobil- og caravanundersøkelsen 2024
- 10** Test: Porselensinnsatsen Thetford Twusch
- 14** Kommentar: Selg ideen om bobil
- 16** Førsteintrykk: Kabe Novum Compact 720 LXL
- 22** Førsteintrykk: Laika Kosmo H 1409
- 28** Førsteintrykk: Weinsberg X-pedition 600 MQ
- 34** Brukt bobil: Dette er fallgruvene
- 40** Slik reduserer du risikoen for fukt
- 48** Bedre lyd i bobilen
- 52** Drømmebobil: Lanserer sin første bobil
- 58** Reise: Valdresflye
- 66** Reise: I leirplassenes rike
- 70** Bobilfolk: Tusenkunstneren

66 Reise I leirplassenes rike

abo-service:

tlf. 22 58 51 20

annonsesalg:

HS Media

Tlf: +47 62 94 69 05

Mob: +47 45 20 79 78

epost: leb@hsmedia.no

Hjemmeside: www.hsmedia.no

postadresse:

Vi Menn Bobil, 0441 Oslo
martin.jansen@egmont.com

trykk:

Egmont Printing Service

**story
house**
EGMONT

StoryHouse Egmont er en del av Egmont.
Egmont er et av Nordens største mediekonsern
med 6300 ansatte og aktivitet i 30 land. Vi er en
stiftelse og Egmont Fondet deler årlig ut over 90
millioner kroner til et bedre liv for barn og unge.
Vårt motto We bring stories to life – har sterke
publisistiske verdier. Vi står bak mer enn 700
magasiner, tegneserier, Klikk.no, TV 2, Nordisk Film,
kinodrift, samt flere deleide selskaper.



redaksjonssjef
Martin
Jansen



journalist
Geir
Svardal

redaktør Vi Menn Alex Øystå,
art director Tore Strøm,
produksjonsansvarlig
Ingunn Elise Kristiansen,
ansvarlig redaktør/direktør
Axel Walø

ADRIA



Designet for å leve i



ADORA

Designet for å prestere stort

Den prisbelønte nye generasjonen Adora. Vår bestselgende campingvognserie designet rundt deg, for komfort og lette leveforhold. Førsteklasses campingvogner, med karakteristisk Adria-aerodynamisk silhuett og ytelse året rundt, med frittflytende og romslig, elegant interiør.

Våre campingvogner er nøye designet for å gi deg en flott opplevelse når du er langt unna hjemmet, med frittflytende og romslig elegant interiør.

Adora har en elegant hjemmestil-følelse, med moderne interiørdesign, og byr på komfortabel stue i atriumstil.

Les mer om Adora



Hydrauliske støtteben i aluminium

- Standardsettet løfter 12 tonn.
- Selvluftende system.
- Veier fra kun 45 kg totalt inkl. olje.
- Touchscreen/App-styring m.m.



IHPC
hydraulics

Tilhengerfester og sykkelstativer fra Sawiko, MCK og BR-Systems



SAWIKO

BR-SYSTEMS

MCK



Luftfjæring fra Europas markedsledere



- Merkbart forbedring i stabilitet.
- Bedre bremseeffekt og sterkt forbedret veigrep m.m.
- Redusert slitasje på dekk og hjuloppheng
- Ingen alvorlige inngrep ved montering (Modell tilpasset chassis).



VB
airsuspension

Forsterkede fjærer

- Økt bakkeklaring.
- Bedre kjørekomfort.
- Bedre stabilitet og mindre krengeing.
- Solid og motstandsdyktig.



Lilie Vannpumper

IQFlo 11.1 Verdens kraftigste og mest stillestående vannpumpe til caravan. Opptil 11l/min. med inntil 5 tappepunkter samtidig. Maks. 2.4 Bar.



12v Aircondition og kjøleskap

IndelB 12v Aircondition, markedets eneste 12v airconditionanlegg til caravan. Kjøling uansett hvor du er på tur. Kan også kjøres på 220v m/omformer i tillegg. Vi leverer også absorpsjons kjøleskap.



Landsdekkende forhandlernetverk,
se vår nettside for din nærmeste
forhandler.

SPOT•ON
CARAVAN

400 50 555 • post@spot-on.as
Elektroveien 5 • 3300 Hokksund
www.spot-on.as

Cochet - Tilhenger til motorsykkel.

Manuell heving/senking av plattform gir trygg og sikker av- og påkjøring uten bruk av kjøreramper o.l. Den er enkel å "brette sammen" uten bruk av verktøy, er lett flyttbar i sammenslått posisjon og tar minimalt med plass ved lagring. 2 solide modeller finnes i epoxylakkert stål. Plattformen er rillet for bedre grep. Stort utvalg i praktisk utstyr. Godkjent for 80km/t uten brems. 2 års garanti.



BIKE-LIFT elektrisk sykkelstativ.

Lastekapasitet på hele 60kg. Senker syklene helt ned til bakken – enklere blir det ikke!



PERFEKTUM Litium batterier.

Batterier som passer rett inn under setet fra 100Ah til 310Ah på Ducato, Jumper, Boxer. En perfekt kraftpakke til bobilen.



Landsdekkende forhandlernetttverk, se vår nettside for din nærmeste forhandler.



Elektrisk Gråvannsventil.

Komplett pakke med rørdeler og bryter for åpne/lukke ventilen.



TESA AUTOLIFT Elektriske støtteben.

- Enkel montering.
- Vekt totalt 60-65kg.
- Løftehøyde 15-18cm.
- Stabiliserer og nivellerer.
- Galvanisert i 7 lag for økt holdbarhet og redusert korrosjon.
- Krever kun 12v / 12A.
- Maksimalt kjøretøyvekt er 5500kg.



NYHET!

TELAIR Aircondition.

Telair Ultra Comfort 6000 Aircondition, Passer rett inn i dashbordet på Fiat Ducato, Citroen Jumper, Peugeot Boxer Multijet III, 2.2l Diesel 2021>



SPOT•ON

CARAVAN

400 50 555 • post@spot-on.as
Elektroveien 5 • 3300 Hokksund
www.spot-on.as



PRODUSENTEN

HYBRID: Challenger ElectriX har en elmotor på bakakselen.



MESSE STUTTGART

PREMIERE: Challenger ElectriX ble vist frem på den store caravanmessen i Stuttgart i januar.

Elmotor på bakakselen

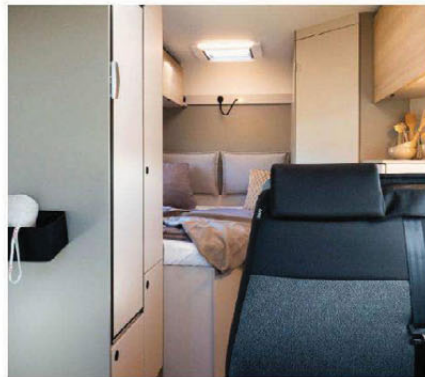
Challenger ElectriX kombinerer diesel og elmotor.

Vektutfordringen gjør det vanskelig å putte batterier og elmotor i en bobil, men i samarbeid med den tyske spesialisten Bedeo tilbyr franske Challenger nå en elektrifisert løsning for sin smale og delintegrerte X-serie. Det dreier seg om en form for hybrid løsning der en 140-hesters diesel (alternativt 180 hk) på tradisjonelt vis driver forhjulene. I tillegg har ElectriX-modellene en 115 kW elmotor på bakakselen som får strøm av et 37 kWt-batteri. Oppsettet kunne tyde på firehjulsdrift, men det er ikke mulig for diesel- og elmotoren kan ikke brukes samtidig, ifølge Reisemobil International. Produsenten bruker derfor betegnelsen Dual-Mode, ikke hybrid. Med kun elektrisk drift skal en rekkevidde opptil 100 kilometer være mulig. ElectriX-løsningen tilbys til X150- og X250-modellene, og prisene starter rundt 100 000 euro i Tyskland, ifølge Promobil. Hva elektrifiseringen betyr for egenvekten på kjøretøyet er ikke opplyst.

Rimeligere LMC

Billigere bybobiler og delintegrerte fra LMC.

Tracer er navnet på den nye serien som plasserer seg under Tourer, som lenge figurerte som LMCs rimeligste serie. Utviklingen på Tourer-serien har imidlertid medført at LMC har sett behovet for et nytt og rimeligere alternativ. Tracer skal ikke bare være rimeligere, den er også slanket med opptil 100 kilo sammenlignet med Tourer. Det er gunstig med tanke på nyttelasten i 3,5-tonn-klassen. Tracer kommer som bybobil og delintegrert basert på Fiat og Citroën. I første omgang blir to bybobiler på seks eller 6,7 meter å finne i utvalget, enten med enkeltsenger eller tverrstilt dobbeltseng. I tillegg blir tre delintegrerte modeller med enten enkeltsenger eller fransk seng å finne i sortimentet fra start.



FRANSK SENG: Langsgående enkeltsenger eller fransk seng i LMC Tracers delintegrerte alternativer.



PRODUSENTEN

TRACER: De delintegrerte variantene kommer i lengder fra 6,8 til 7,3 meter.

Nytt bobilmerke

Hyrer med nytt og rimeligere merke

Corigon er navnet på et nytt bobilmerke fra Erwin Hymer Group (EHG). Navnet er avledet av de engelske ordene «core» og «go», og med Corigon retter EHG fokuset mot målgrupper som ikke har funnet prismessig tilgjengelige alternativer i EHG's omfattende utvalg. Corigon vil bestå av delintegrerte bobiler og bybobiler basert på Fiat Ducato og Ford Transit, og disse skal være enda rimeligere enn EHG's andre såkalte innstegsmerker, som Etrusco, Sunlight og Carado. – Vi satser på topp funksjonalitet, velprøvde planløsninger og pålitelige standard, sier presse- og informasjonsansvarlig i EHG, Philipp Lahl, til Reisemobil International. Utvalget vil i første omgang bestå av fire typer bybobiler og 12 alternative planløsninger for den delintegrerte serien. Prisene skal starte like under 60 000 euro.



PRODUSENTEN

NYTT BOBILMERKE: Corigon er et nytt og rimeligere merke fra Erwin Hymer Group.



PRODUSENTEN

DELINTEGRERTE OG BYBILER: Foreløpig er ingen Corigon-modeller vist frem. Bildet viser en Hymer Free 540.

Strøm der du er

AGGREGAT

fra Honda



Hvorfor velge et Honda aggregat?

Fordi du alltid kan stole på at ditt Honda aggregat vil starte og levere kvalitetsstrøm hvor og når du trenger det – hver gang.

Priser fra
15.990





THOMAS EKSTROM



GEIR SVARDAL

TØMMING: Muligheten til å tømme toalett og gråvann, samt påfylling av vann, er viktig for bobilistene.



GEIR SVARDAL

POPULÆRE: Bobilplasser er også populære hos bobilbrukere.

Folkets favoritt

Folket har talt i Bobil- og Caravanundersøkelsen 2024.

TEKST: **GEIR SVARDAL**

Bobil- og Caravanundersøkelsen 2024 (gjennomført av Norsk Turistutvikling på oppdrag fra Nasjonal klynge for campingnæringen, Norsk Bobil og Caravan Club og Norsk Bobilforening) var 80 prosent av de spurte bobileiere, så konklusjonene i undersøkelsen er høyst relevante for denne gruppen av campende. Her er noen av resultatene fra undersøkelsen, der svarene – hvis ikke påpekt – gjelder for bobil og campingvogn samlet.

Bobileiere har en snittalder over 60 år og Vestland har flest bobileiere, foran Rogaland og Akershus. Norge er det suverent mest populære reisemålet, og Indre Østlandet

POPULÆR

PLASS: Bobilfolket liker Fagernes Camping.

GJERNE HIT:

Indre Østlandet er den mest populære regionen. Bildet viser Tretoppveien i Telemark.

(Innlandet, Telemark og Buskerud) er den mest populære regionen. 62 prosent av de spurte hadde også vært i utlandet.

Campingplasser er mest populære for overnatting, foran bobilplasser, men mange veksler mellom disse tilbudene og fricamping/parkering/rasteplasser. Årsaken til at campingplasser er populære, er hovedsakelig at det der finnes tømmestasjoner, vann, strøm og servicestasjoner, samt at det føles trygt. Også fricamping er populært fordi det er naturnært og man kan stå alene og at man ikke har behov for fasiliteter og infrastruktur.

Undersøkelsen viser at gjennomsnittlig antall bruksdøgn er 74,3, med juli (18) som den klart mest populære måneden, foran juni og august. 28 prosent mener at muligheten for å booke plass ikke er viktig, 27 prosent er likegyldige til dette, mens 23 prosent mener det er viktig. Når det gjelder norske campingplasser var 66 prosent fornøyde med standarden, mens 50 prosent var misfornøyde med prisnivået. Tilsvarende tall for bobilplasser var 60/36. Fagernes Camping og Flekkefjord bobilplass var mest populær blant de drøye 2226 som deltok i undersøkelsen.



GEIR SVARDAL

POPULÆRE: Campingplasser er stort sett populære hos bobilfolket.



FREDRIK AHLSEN/MAVERIX MEDIA AS

Sommerdrømmen begynner med en ny KABE



Akkurat nå har vi gode tilbud på utstyrspakker når du kjøper en ny KABE årsmodell 2022–2024, eller en ny Affinity. Velkommen til din forhandler!



BOBIL

- LUFTTELT
- 2 ST LITIUMBATTERIER

IMPERIAL
8.900 KR
SPAR 36.895 KR

- LUFTTELT
- AC
- HYDRAULISKE STØTTEBEN

NOVUM
27.900 KR
SPAR 127.888 KR

- LUFTTELT
- AC
- LITIUMBATTERI
- HYDRAULISKE STØTTEBEN

ROYAL, CROWN
39.900 KR
SPAR 130.388 KR



Reis innovativt med en ny Affinity

Kjøp en ny Affinity og få tilbehør
fra KAMA Fritid til en verdi av

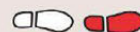
30.000 KR



Les mer på
vår nettside!

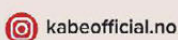
*Forbehold om utsolgte varer, endringer og skrivefeil. Tilbudet gjelder ved kjøp av ny KABE bobil årsmodell 2022 - 2024, eller ny Affinity, i Norge 17. mars til 31. maj 2025.

KABE



Alltid steget foran...

Markedets mest velutstyrte kjøretøy • Innovativ og moderne teknologi • Det bredeste sortimentet på markedet



TEST: Thetford Twusch

Gir toalettet et løft

Facelift er neppe riktig begrep, men en porselensinnsats gir kassettoalettet penere utseende, bedre hygiene og redusert vannforbruk. Det er noen av fordelene som loves med Thetford Twusch.

TEKST OG FOTO: **LARS-ERIK PAULSSON**

Det er drøyt 15 år siden det første kassettoalettet med porselensskål så dagens lys. Produktet var etterspurt, primært drevet frem av ønsket om et toalett som holdt seg bedre over tid, og som var lett å rengjøre. Det dreide seg ikke om et toalett i porselen, men et konvensjonelt toalett av plast der innsiden av plastskålen var belagt med et lag porselen – for å holde vekten nede.

Prisen på toaletter med porselensbelegg er rundt 40 prosent høyere enn for konvensjonelle kassettoaletter, noe som har medført at de først og fremst finnes i mer eksklusive bobiler, eller er tilgjengelige som ekstrautstyr. For de fleste som ønsker å oppgradere bobiltoalettet, er det neppe aktuelt å investere nærmere 14 000 kroner for et nytt toalett.

Men nå er det kommet et produkt som kan være aktuelt. På den store Caravan Salon-messen i Düsseldorf 2024 viste Thetford frem en porselensinnsats for ettermontering i sine

SKINNENDE REN: Så blank er Twusch-innsatsen sammenlignet med plasten. Spalten mellom toalettsskålen og innsatsen tettes med våtromssilikon.

kassettoaletter. Twusch er navnet på produktet, som trolig er et uttrykk som fonetisk imiterer lyden av et toalettspyling.

MONTERING:

Innsatsen festes i toalettsskålen med silikon, og spalten mellom innsatsen og den opprinnelige skålen tettes med silikon. For å få best feste mot plasten anbefaler Thetford at du bruker deres installasjonssett som inneholder rengjøringsmiddel, spesialsilikon og sparkler i tre. Vi synes det er nokså merkelig at disse komponentene ikke er inkludert dersom man kjøper Twusch. Enkel bruksanvisning følger imidlertid med, og ekstra hjelp finnes i form av Thetfords instruksjonsvideo på nett. >>>





Har det vart i 3 uker?

Ta en tur til legen.

Rusk i røret? De fleste menn tisser oftere med alderen. Men noen ting bør du reagere på:

- Hyppig tissetrang og svie ved vannlating. Kan skyldes irritasjon av slimhinnene og minner ofte om urinveisinfeksjon.
- Trykk og lette smerter.

Tisser du blod, bør du oppsøke lege med en gang
– selv om det bare var litt, eller gikk over igjen.

Reagerer du på at noe bare er annerledes enn før?
Vårt råd er enkelt: **Har det ikke gått over etter tre uker, er det på tide å ta en tur til legen.**

Les mer på kreftforeningen.no/menn



KREFTFORENINGEN

Menn gjør noe med det



CONSTANZE TILLMANN/MESSE DÜSSELDORF

Gå inn på YouTube og søk på Twusch. Følger du denne, er monteringen meget enkel, men som alltid må du være nøye når silikon skal påføres. Verdt å tenke på: Har du først montert innsatsen er det egentlig ingen vei tilbake. Å fjerne innsatsen uten å etterlate spor eller merker er trolig vrient.

VI MENER:

Vi synes produktet holder hva det lover. Den meget glatte overflaten gjør faktisk toalettet lettere å holde rent, noe som gjør at det også går med mindre mengder vann ved hver spyling. Vannbesparelsen er vanskelig å måle, men er trolig ganske marginal. Har du vært

UTSTILLING: Mange var nysgjerrige på Twusch som ble lansert i forbindelse med den store caravanmessen i Düsseldorf i fjor.

BEDRE HYGIENE: Med porselensinnsatsen blir kassettoalettet lettere å holde rent, og dermed mer hygienisk. Utmerket også til å friske opp toalettet dersom du har kjøpt et brukt campingkjøretøy. Twusch skal være ripebestandig.

flink til å ta vare på toalettet fra bobilen var ny, og regelmessig rengjort og vokset skålen, føles ikke Twusch som noe absolutt nødvendig produkt. Har du derimot har slurvet med rengjøring og vedlikehold, eller kjøpt brukt bobil, kan det være en god investering. Spesielt om du kombinerer produktet med et fresh up-kit som omfatter tank og toalettring med lokk.

PRODUKTET:

Twusch finnes i syv forskjellige utførelser og skal passe de aller fleste kassettoalettmodellene fra Thetford. Vekten er cirka 800 gram og innsatsen koster rundt 2500 kroner. Installasjonssettet koster cirka 330 kroner. ■



Kjøpes hos din lokale bil forhandler.



SKANN FOR MER INFO

iLX-F115DU8

11" Digital media hovedenhet
for Fiat Ducato 8



android auto



HDMI™



Selg ideen om bobil

Caravanbransjen må nå nye kundegrupper for å oppleve vekst. Og bobilen må markedsføres som det den først og fremst er – en feriemaskin.

«Dere snakker for mye til de samme folkene!»

Det hevdet Per Kristian Voss Halvorsen, strategisk leder i reklamebyrået Ring 2 Oslo, i sitt foredrag under Norges Caravanbransjeforbunds fagdag i mars. Foredraget hadde tittelen «Fra nisje til nysgjerrighet – slik gjør vi bobil til et reelt valg for flere».

Budskapet var at bransjen behøver å tenke nytt. Behøver å nå nye markeder. Nå de som ikke har peiling på hva en bobil (eller campingvogn) er, og hvilke muligheter disse gir. Hvilken fabelaktig ferieform en bobil representerer! En feriemaskin!

Bransjen markedsfører seg for en stor del mot de som allerede er i folden – mot de som allerede har bobil, og som i hvert fall har et forhold til camping, fulgte Halvorsen opp. De samme argumentene gjentas til de samme folkene, som allerede er enige i salgsargumentene. Bransjen må utvide markedet, tenke nytt og bringe produkter og salgsargumenter til mennesker som ikke aner hva en bobil kan gi av livsglede og frihet.

Vi er enige i reklamebyråets argumentasjon. Ett eksempel: de gangene vi har tatt en tur til vår lokale forhandlers

offisielle sesongstart med pølser og vafler og jovial stemning, har vi hatt inntrykk av at man nærmest er på fornavn med de som dukker opp. Med andre ord er dette eksisterende kunder som vurderer ny bobil. Viktig, det også. Men å nå nye er viktigere, i kampen for å være vinnere i et tøft marked.

Vi har sansen for reklamebyråets tanker om at bransjen bør samarbeide om markedsnøytrale kampanjer for å nå nye grupper. Kampanjer som forklarer at en bobil er så mye mer enn «bare en bobil». Det er en ferieform som gir fantastiske muligheter for opplevelser, noe undertegnede selv opplevde som fersk bobileier i 2012. En bobil er dessuten mer et middel enn et mål i seg selv. For undertegnede og min samboer har «rullestuer» alltid primært vært en komfortabel og praktisk base camp for opplevelser i skog og fjell. Men vi har selvsagt også benyttet dem som utgangspunkt for slaraffenliv i småbyer og tettsteder i inn- og utland.

I vår serie «Bobilfolk» har vi skrevet om par som oppdaget hvor praktisk en bybobil er som base for en rekke hobbyer, og hvor praktisk den er for de som sliter med sykdommer som gjør det uaktuelt å reise med tog og fly. Vi har skrevet om friheten en bobil gir, og fortalt om feriefølelsen som på magisk vis hilser på så fort man setter seg inn bak rattet.



Feriemaskin? Ett eksempel: Under en ferietur med min daværende fjortis-datter til Kroatia for noen år siden, kjørte vi inn i en småby ved Adriaterhavet etter et par uker med flotte opplevelser i mange land. «Åh, det var jo her mamma og jeg var på ferie!», utbrøt hun. De hadde fløyet til Split, tatt bussen ut til kystbyen og vært på strandhotell i ti dager. Helt sikkert en fin ferie, om enn statisk. Men gjett om jentungen fikk perspektiv på ferieformer. Den dag i dag, i midten av tyveårene, insisterer hun på en ukes ferie i bybobilen. Den beste ferieformen som finnes.

Og det er der støtet må settes inn. Som Halvorsen uttrykte det i sitt foredrag – man må få folk til å ha en holdning til bobil som ferieform. Selve ferieformen må være merkevaren, ikke bobilmerket. «Vi trenger ikke bobilen, vi trenger det bobilen kan gjøre for oss.», fastslo reklamemannen. Og listet opp hva bobil betyr – frihet og fleksibilitet,

komfort og selvstendighet, opplevelser og eventyr. En sosial og familievennlig ferieform, med et utall bruksmuligheter.

Vi er hundre prosent enige. Men selvsagt byr en slik markedsføring på utfordringer. Langt fra alle får positive assosiasjoner av ordene «camping» og «bobil». Referansene er gjerne dokusåper à la «Montebello Camping», og medieoppslag om køer, kaos, ulovlig parkering og såkalt villcamping.

Så godtfolk flest dukker nok ikke opp på sesongstartene hos lokale bobilforhandlere. De må opplyses og overbevises om bobilens fortreffelighet som ferieform der de er (for eksempel ved å ha en bobil stående på Ikea, som Halvorsen friskt foreslo). Caravanbransjen er utvilsomt konservativ og forsiktig, for tiden rystet av nedgangstider og konkurser. Et samarbeid med sikte på å nå nye kjøpere kan gagne hele bransjen.



FØRSTEINTRYKK: Kabe Novum Compact 720 LXL

Mindre, men fullverdig Kabe

Kortere, smalere og rundt 100 000 kroner
rimeligere, men fortsatt fullverdig Kabe.

TEKST: **ANDERS WALLSTEN** FOTO: **PRODUSENTEN**



K

abe Novum er en populær og velkjent modell innen bobilkretser. Novum er den svenske produsentens rimeligste, delintegrerte

serie med en totalvekt på 3,5 tonn, bygget på Mercedes Sprinter med chassis fra AL KO. Dessuten velutstyrt etter Kabe-standard, med alt det innebærer. Novum finnes i 750 centimeter lange varianter, men til modellåret 2025 lanseres en rimeligere variant, Novum Compact. Som navnet antyder handler det

om en kortere, smalere og smidigere variant. 716 centimeter lange og 224 centimeter brede Compact er basert på Mercedes Sprinter, men er 34 centimeter kortere og 15 centimeter smalere enn vanlige Novum. Akselavstanden er 395 cm der de større slektningene har 440 cm.

To løsninger

Nykommeren lanseres i to planløsninger: LXL har fransk seng (196x132) mens LGB er utstyrt med enkeltsenger (196x78). Begge planløsningene har salong med langsgående sofaer (face-to-face). Det eneste som

NY NOVUM: Kompakte mål i kombinasjon med smart materialvalg gjør at Novum Compact kan ta rundt 500 kilo nyttelast.





SALONGEN: Såkalt face-to-face sittegruppe, som mange bobileiere setter pris på.



KJØKKEN: Koketopp med to bluss og Thetfords nye ovn.

FORSKJELLIGE LØSNINGER: Compact-modellen fås med fransk seng (bildet) eller enkelt-senger.

i praksis skiller Novum Compact interiørmessig fra vanlige Novum, er at kjøleskapet er smalere, ifølge Kabe.

At denne typen kjøretøy har blitt stadig mer populær er ikke så underlig. Mange bobilister synes at bybobilene er litt for små og trange, samtidig som de «fullvoksne» bobilene i sin tur er noe for store og klumpete. Det er da disse slankere og mer kompakte versjonene passer som hånd i hanske.

Smart skap

Vårt førsteinntrykk av modellen er at Kabe særlig har lyktes med romfølelsen. Da vi trer inn i LXL-bilen er det ikke ord som slanket eller trangt som trenger seg på. Rommet mellom kjøkkenbenken, kjøleskapet og sittegruppen føles akkurat som i en fullvokst bil. Imponerende. En annen detalj som virkelig er verdt å trekke frem er garderobeskapet



TEKNISKE DATA

KABE NOVUM COMPACT 720 LXL

Basisbil: **Mercedes Sprinter**

Chassis: **AL-KO**

Motor: **150 hk, nitrinns automat 9G-Tronic**

Fremdrift: **Forhjulsdraft**

L/B/H, utvendig, cm: **716/224/291**

L/B/H, innvendig, cm: **440/205/196**

Akselavstand, cm: **395**

Egenvekt, kg: **3224**

Tillat totalvekt, kg: **4500**

Antall sitteplasser/m belte: **4**

Soveplasser: **2**

Kjøl/frys, l: **Theford 142 liter, AES-funksjon**

Oppvarming: **Vannbåren sentralvarme Alde**

3030, Alde vannbåren gulvvarme

Ferskvannstank, l: **90**

Avløpstank, l: **90**

Pris fra kr: **1 574 000**

mellom inngangsdøren og kjøleskapet. Hele innmaten kan trekkes ut som et såkalt apotekerskap, bare uten trådkurver. En snedig og brukervennlig løsning som fikk mange besøkende på Elmia-messen til å gi tommelen opp. At dette var messens mest besøkte kjøretøy er det ingen tvil om. Tidvis var køene lange for å få en titt.

Kompakte mål i kombinasjon med smarte materialvalg gir Novum Compact en lastevekt på cirka 500 kilo i grunnutførelsen, som er bra for en premiummodell med et vannbårent varmesystem. At duoen er de minste kjøretøyene i produsentens modellprogram betyr imidlertid ikke at det er spart på kruttet. Nei da, de har samme solide utstyrsnivå som kjen- netegner Kabe.

Utstyrspakker

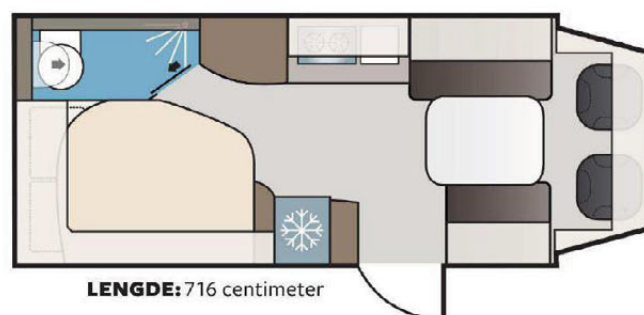
Den delintegrerte kompaktmodellen kan bestilles med et utvalg utstyrspakker. Heavy-pakke med totalvekt på 4,5 tonn koster fra 46 160 kroner, mens en omfattende Royal-pakke med blant annet 170 hesters motor, Kabe Air Vent-takluke, gulvvarmesystemet AGS II Pro, skinnratt, varme i forsetene, » » »



BADET: Det er også mulig å få seg en dusj.



FLEKSIBELT: Toalett med vask som kan vippes opp.



LENGDE: 716 centimeter

BREDDE: 224 centimeter



LASTELUKE:
Annerledes design
på lasteluken.

trådløs ladeplate og ekstra høyttalere koster 108 670 kroner. En designpakke til 41 810 kroner inkluderer blant annet forkrommet grill, aluminiumsfelger og LED-hovedlys. Novum Compact kan også bestilles med Komfortpakke til 32 962 kroner som omfatter utstyr som aktiv kjørefeltassistent, fjernlysassistent som automatisk dimmer ned og opp samt Thermotronic klimaanlegg.

Novum Compact koster fra 1 574 000 kroner. Det er cirka 100 000 kroner lavere startpris enn standard Novum. Med Royal-pakke er prisen 1 682 670 kroner. Modellen kommer standard med møbler trukket med tekstil, men med Royal-pakke kan den leveres med kunstsinn (cirka 32 000 kroner) eller skinn (cirka 48 000 kroner).

MERCEDES-BASE: Novum Compact kommer standard med 150 hestekrefter og nitrinns automat.



SMART: Garderobeskap med innmat som kan trekkes ut. Smart og brukervennlig.



INNSTEG:
Elektrisk
utfellbart
stigtrinn.



Med en Pössl kan
du tenke stort og være
lykkelig som liten.



Smarte innredningsløsninger gir både plass og komfort.
Omtrent alle Pössl-modellene har kjøkkenløsninger med store, praktiske skuffer og kjøleskap i ståhøyde. Rundbadløsningen gjør at alle funksjoner på badet kan utføres med god plass. Den kan også fungere som skyvedør mellom sovedel og stue.



Se vårt utvalg
av leveringsklare
Pössl her


SOLA BOBIL



FØRSTEINTRYKK: Laika Kosmo H 1409

Italiener for de langstrakte

Designet er rålekkert, men Laika Kosmo H 1409 har mye mer å by på enn bare et pent utseende.

TEKST: **ANDERS WALLSTEN** FOTO: **PRODUSENTEN**



SPORTSBIL-LIGNENDE:

Laika Kosmo H 1419 har såkalt «bikube»-grill på lik linje med flere hvasse sportsbiler.



LENGDE: 740 centimeter

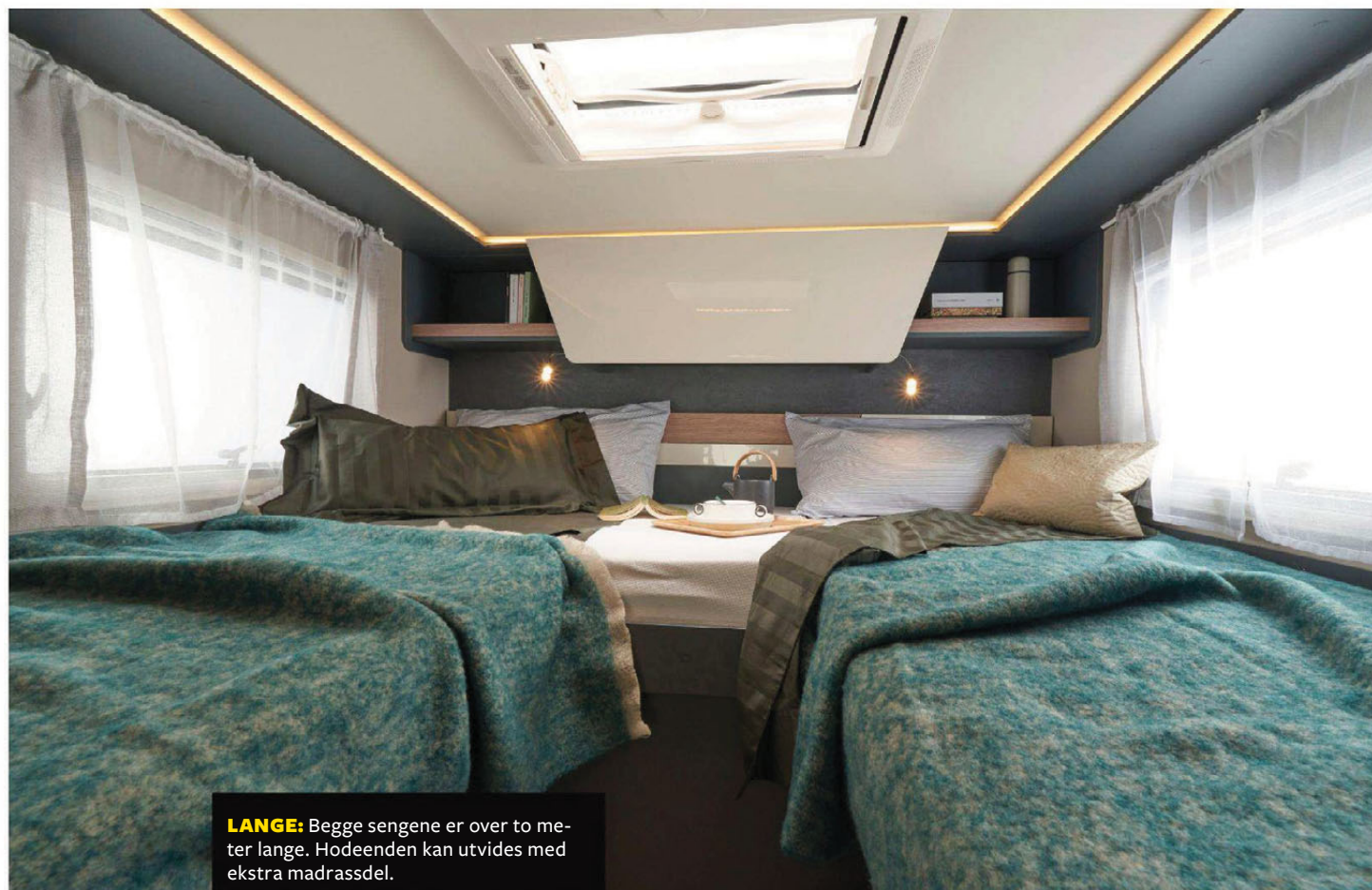
2023 skjedde det noe oppsiktsvekkende med serien Kosmo, som da ble relansert i en oppdatert og kraftig omgjort versjon. Først ut var trioen L 319, L 409 og H 1319 – to delintegrerte og en helintegrert. Noen måneder senere ble delintegrerte L 412 DS lansert. Deretter kom vårt testobjekt H 1409. I fjor sommer ble også en sjette Kosmo-modell lansert, delintegrerte og 599 centimeter lange L 105.

Akkurat som sine søsken er den 740 centimeter lange H 1409-modellen utviklet i samarbeid med GFG Style, et selskap kjent for å ha designet ekstremt eksklusive sportsbiler. Det er godt synlig i Kosmos frontparti. Her osrer det mer hormonstinn muskelbil enn konven-

sjonell bobil. Hvor merkelig det enn høres ut, er det mange som ser en likhet mellom grillen (som er elegant integrert i glassfibermasken) og en bikube. Jeg er en av dem. Produsenten vil gjerne fremheve den sjenerøse frontruten. Fra et utseendemessig perspektiv vil vi på vår side understreke at designavdelingen har lyktes ekstremt godt med karosseriets svarte dekorlinjer. Det føles ikke bare moderne, men også sofistikert og påkostet.

Mulig ekstraustyr

Versjonen vi har tatt en nærmere kikk på har heavy-chassis til 143 560 kroner ekstra. Da er maks tillatt vekt 4400 kilo, og den kommer dessuten med en 2,2-liters motor med 180 hestekrefter i kombinasjon med automatgir



LANGE: Begge sengene er over to meter lange. Hodeenden kan utvides med ekstra madrassdel.



TEKNISKE DATA

LAIKA KOSMO H 1409
 Basisbil: **Fiat Ducato 35 Light**
 Motor: **2184 cm³, 140 hk**
 Fremdrift: **Forhjulsdraft**
 L/B/H, utvendig, cm: **740/323/295**
 L/B/H, innvendig, cm: **606/218/210**
 Akselavstand, cm: **4035**
 Egenvekt, kg: **3089**
 Tillat totalvekt, kg: **3500**
 Hengervekt, kg: **2000**
 Antall sitteplasser/m belte: **4 (5*)**
 Soveplasser: **2+1+1**
 Kjøl/frys, l: **136**
 Oppvarming: **Luftbåren Truma Combi 6E, oppvarmet gulv**
 Ferskvannstank, l: **110**
 Avløpstank, l: **90**
 Pris fra kr: **1 398 000**

samt en rikelig mengde assistansesystemer. Med en multimediepakke til 38 850 kroner får du også med berøringsskjerm med navigasjon og multimedia, DAB-radio, høyttalere og ryggekamera. Legger du på ytterligere 31 320 kroner for en Chassis Pro-pakke får du med elektrisk håndbrekk, dekktrykkovervåking, klimaanlegg i kupeen, trådløs lading av

LYST OG TRIVELIG: Senkeseng med dimensjonene 193x150 centimeter over førerhytta.



TØRKE KLÆR: Dusjkabinettet kan også brukes til å tørke klær.

UNDER SENGEN: Romligste garderobeskap under sengene.



TIL TOALETTSKAPENE: Godt med oppbevaringsplass på toalettet.



ASSISTENTSYSTEMER: Den helintegrerte bobilen kommer standard med blant annet sidevindsassistent og Hill Descent-kontroll.



MODERNE OG PRAKTISK: Ripebestandig kjøkkenbenk.

mobiltelefon og digitalt instrumentpanel. Det kan også friste med alarmpakke til 29 130 kroner som gir parkeringssensorer foran og bak, i tillegg til tyverialarm knyttet til garasjedører, luker og vinduer

Om utsiden er et blikkfang utenom det vanlige, følger interiøret Laikas sedvanlige stil. Flittig bruk av tekstil gir en varm og lun følelse. Det sobre fargespråket (hvitt, lyse-

grått og mørkegrått) virker kort og godt beroligende. Nå handler ikke alt om utseende eller hyggefaktor, men du er sikkert enig i at design er ganske viktig?

Flere sengemuligheter

Planløsningen er av velkjent karakter.

Dreibare kapteinsstoler, L-sofa og et femte sete bak passasjerselet. I bilens midtparti ligger kjøkkenet og separate kabinetter for toalett og dusj. Helt bakerst er det høye enkelt-senger som er bygget for høye nordboere. De er 210 og 205 centimeter lange. Det er i tillegg lett å finne frem pyssjamasen i garderoben under den ene sengen. Over førerhytta er det en senkeseng på 193x150 centimeter om flere enn to trenger soveplass. Den er utstyrt med lamellbunn og komfortmadrass. I tillegg kan salongen bygges om til en seng som måler 200x60 centimeter (ekstrautstyr). Ståhøyden i H 1409 er på imponerende 210 centimeter.

Plusser og minuser

Nivåforskjellene mellom førerhytten og bodel, samt fra midtpartiet til badet og soverom, elskes ikke av alle. Men de er der. Muligheten til å utvide sengearealet bak med en ekstra pute er det desto flere som setter pris på. Vinkelkjøkkenet er lite, men har mye oppbevaringsplass og tre bluss. Ovn koster 9190 kroner ekstra. En uortodoks løsning finnes i sittegruppen: 230- og USB-ladeuttakene plassert midt på veggen. En nokså pussig plassering vil jeg hevde.

På plussiden noterer vi isolert og polstret tak, sofabord med skyvbar bordplate, GRP-undergulv samt kjøkkenbenk og bord med ripe- og fingermerkebestandig overflate. Garasjen er romslig og har lasteluker på begge sider. Den er i tillegg belyst og oppvarmet, og dessuten justerbare fester og gulv med sklisikring.

KUMHO



PorTran KC53

STW
WHEELS
CARGO

**Vi holder deg trygt på veien
gjennom årets bobilferie!**

Ta kontakt med din lokale DekkTeam avdeling
-vi hjelper deg med å finne riktig dekk til din bobil!

DekkTeam)))

X-PEDITION: Kraftig takgrind med LED-skiner. Kjørebroen som er heftet på takgrinden bak sier det meste om bilens formål.



FØRSTEINTRYKK: Weinsberg X-pedition 600 MQ

Luksuriøs eventyrer

Det er nå mer regelen enn unntaket at bobilprodusentene har en offroader i sortimentet. Oftest bygget på Mercedes Sprinter med tilhørende firehjulsdraft. En av de aller kuleste innen denne sjangeren er Weinsberg X-pedition 600 MQ.

TEKST: **ANDERS WALLSTEN** FOTO: **PRODUSENTEN**



TEKNISKE DATA

WEINSBERG X-PEDITION 600 MQ

Basisbil: **Mercedes Sprinter**

Motor: **190 hk, nitrinns automat**

Fremdrift: **Firehjulsdrift**

L/B/H, utvendig, cm: **630/206/290**

L/B/H, innvendig, cm: **430/173/191**

Egenvekt, kg: **2965**

Tillat totalvekt, kg: **3500**

Antall sitteplasser/m belte: **4**

Soveplasser: **2-3**

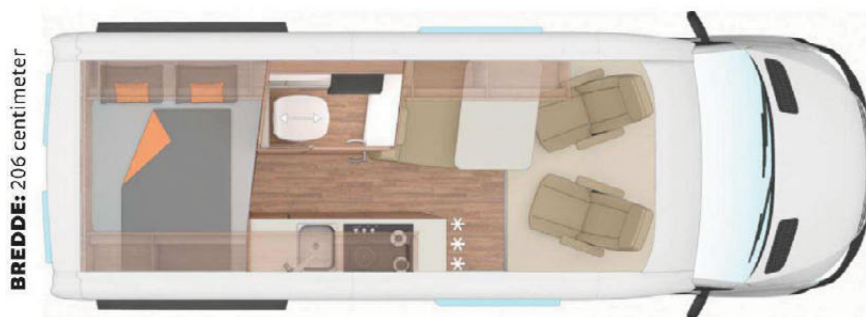
Kjølfrys, l: **90**

Oppvarming: **Truma Combi 4E dieselvarmer**

Ferskvannstank, l: **120**

Avløpstank, l: **82**

Pris fra kr: **1 772 600**



BREDE: 206 centimeter

LENGDE: 630 centimeter

Først blir jeg blendet av den barske utstrålingen. Så får jeg hakeslipp. Det kan da ikke være mulig at den høyreiste bobilen har ekstraustyr for 400 000 kroner? Men jo, det har den faktisk. Dette er ikke hverdagslige saker. Så får jeg en ni sider tykk bunke med A4-papir der alle tilvalg er nedskrevet. Det er snakk om så mye utstyr at egenvekten hopper opp til 3372 kilo. Derfor har den chassispakke (cirka 35 000 kroner) som tillater en maksvekt på 4100 kilo. Dessuten har den firehjulsdrift (66 000 kroner), offroad-pakke (6600 kroner), media- og navigasjonspakken (24 009 kroner), Assist-pakke 2 (45 300 kroner), som inkluderer en smørbrøddliste av kjøreassistent-systemer, og mye, mye mer.

Det beste fra to verdener

Her har Weinsberg virkelig laget en doning som kombinerer det beste fra to verdener. Det vil si luksuriøs bocomfort samtidig som den er forberedt på eventyr utenfor allfarvei. Med sitt tøffe utseende er det selvsagt offroad-egenskapene som lokker. Det å kunne utforske mer utilgjengelige steder pirrer helt klart mange bobilister og aspirerende overlandere. Her er det takgrind, stige og reservehjul på bakdørene, kjørebroer, kraftige all terrain-dekk, økt bakkeklaring (8,5 centimeter) og ekstralys montert. Så får en ha i bakhodet at motorferdsel i utmark er strengt regulert i Norge.

190 hester og nitrinns automat

I originalutførelsen gjelder MB 315 CDI-motor, 150 hestekrefter, sekstrinns manuell girkasse og bakhjulsdrift. Men vårt prøvekjøringsobjekt er altså oppgradert med omtrent alt. Dermed er det MB 419 CDI, 190 hester og nitrinns automat og firehjulsdrift som gjelder. Siden vi har med Mercedes »»»



IKKE IDEELT:

Stilig kjøkkenmodul, men jeg synes ikke utenpåliggende bluss er praktisk.



GARASJE: Godt med lasteplass i rommet under sengen.



LEKKER DETALJ:

Sjekk den lekke vasken. Her er det også mulig å få seg en dusj.



HYTTE- STEMNING:

Overskapsdører uten beslag. Flexibelt leselys med USB-ladeuttak. Sist, men ikke minst – trepane-
lene på veggene.



GOD MADRASS:

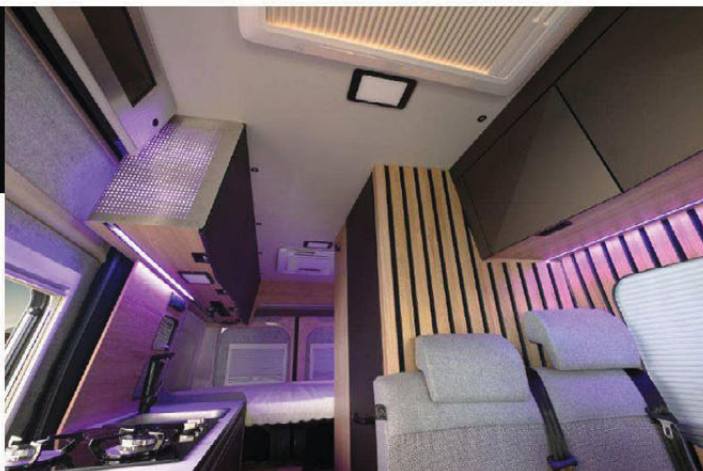
Tverrstilt dobbeltseng bakerst med madrasser av høy kvalitet.



RASK TILGANG:

X-pedition kan fås med låsbart skap på den ene bakdøren.

MODERNE: Interiøret kombinerer moderne design, komfort og praktiske løsninger for opptil fire personer.



OFFROAD:

Tøffingen kommer standard med 245/75 R 16 all terrain-dekk.



å gjøre, har den kontrollenheten MBAC (Mercedes-Benz Advance Control System) der du kan betjene forskjellige applikasjoner i bobilen og foreta statusforespørsler. Det betjenes med berøringsskjermen eller app.

X-pedition har også en mengde assistent-systemer, som Hill Holder samt kurvelys-, sidevind- og bremseassistanse. Det er også verdt å nevne at frontruten har varmeisolerende glass.

Soveplass på tvers

Om selve bilen er ekstraordinær, så er planløsningen ganske konvensjonell med dreibare kapteinsstoler og sittegruppe med et dobbeltsete (med Isofix-feste) i kjøretøyets kjøreretning. Innenfor skyvedørsinngangen ligger kjøkkenbenken som har to utenpåliggende bluss, induksjonsplate og vask. Overskapene er vinklet, noe som gir ekstra takhøyde og redusert mulighet for å skalle i dem. Kompressorkjøleskapet på 90 liter med 7,5 liter fryserom er montert på siden av kjøkkenenheten ut mot skyvedøren. Det er dermed tilgjengelig både fra utsiden og innsiden.

På motsatt side ligger badet med dusjmulighet og en stilig vask. Lengst bak sover reisende på tvers. Her er karosserisidene utvidet på begge sider (se bildet) slik at det blir mulig å strekke seg ordentlig ut. Madrassen er en EvoPore HRC-komfortvariant, mens overmadrassen er av typen watergel. Trepanelet på veggene gir en dose hyttefølelse. Under sengen er det plass til diverse store eiendeler, i tillegg har den røffe bybobilen et skap på den ene bakdøren. X-Pedition kommer også med flere fikse løsninger. Salongbord kan hektes av og flyttes, for eksempel utendørs. Ryggstøtten på den bakre sengen kan foldes ned for å fungere som komfortabel sofa.

Hvordan skal vi så oppsummere X-pedition? Helt klart en litt rampete krabat med ubeskjeden fremtoning. Samtidig er den brukervennlig med alt det innebærer. Den virker som skapt for dem med forkjærlighet for jakt, fiske og fjellvandring.



VERDENSPREMIERE: X-Pedition 600 MQ var Weinsbergs mest oppsiktsvekkende nyhet på Caravan Salon i Düsseldorf.

The **Premium** Choice!

Med felger fra italienske MAK får du moderne design, eksepsjonell kvalitet og perfekt passform.



STONE 5

15"/16"/17"/18"



LOAD 5

15"/16"/17"



TREK

20"



SAFARI 6

17"/18"/20"



PEAK

17"/18"/20"



GRAVEL

16"/17"/18"/19"



EXPRESS

16"/17"/18"



OVERLAND

16"/17"/18"



STYR UNNA FELLENE



Kjøpe brukt bobil? Det er ikke likegyldig hvem du handler med.



KABE Kabe TM i 860 LQB | Midtstil ...
2018 • 55 000 km • Automat
1 599 000 kr
Skjervøy • ABC DEAL AS
Forhandler



Hymer B698 Norway Line
2017 • 49 551 km • Manuell • Diesel
1 130 000 kr
Jessheim
Privat • Service



Fiat Hobby 2,8 TDi
2001 • 111 075 km • Manuell
235 000 kr
Halden
Privat



Hobby 2006
2006 • 39 055 km • Manuell • Diesel
270 000 kr
Ålgård
Privat • Service

DET TRYGGESTE: Forbrukerrådet anbefaler at du kjøper brukt bobil av en næringsdrivende.

TEKST OG FOTO: **GEIR SVARDAL**

Brukte bobiler selges av private, av tradisjonelle forhandlere og av kommisjonærer eller andre formidlingstjenester. Rettigheter og klagemuligheter avhenger av hvem du handler hos. Og hvordan går du frem hvis du vil klage?

Vi har tatt en prat med Thomas Iversen, juridisk seniorrådgiver og fagsjef i Forbrukerrådet. Han kan fortelle at det årlig er 10–12 000 eierskifter på bobil. Og det finnes i hovedsak fem forskjellige måter å kjøpe/selge en bobil på for en privatperson.

«Selges som den er»

Å kjøpe privat betyr at det er kjøpsloven som gjelder, der hovedregelen er at selger har et ansvar i to år. I dette tilfellet kan selger også avtale seg bort fra ansvaret, noe som selvsagt bør gjenspeiles i prisen. Ved privatsalg kan også bobilen selges «som den er».

Det kan den ikke lenger hvis den brukte bobilen selges av en næringsdrivende, » » »

TRYGGEST: Man har klart størst forbrukervern ved å kjøpe bobil hos en næringsdrivende.



GODE RÅD:

Thomas Iversen i Forbrukerrådet råder bobilkjøpere til å være nøye og edruelige.

forklarer Iversen. Dette var én av flere viktige regelendringer fra EU i januar 2024.

Det tryggeste

En annen viktig endring var utvidelsen av omvendt bevisbyrde, som ble utvidet fra seks måneder til to år. Så hvis en mangel for eksempel oppdages ett år og seks måneder etter overtagelse, skal selgeren bevise at bilen var i mangelfri stand ved overtagelsen. Dette gir kjøper lengre tid til å oppdage mangler og gjøre sine rettigheter gjeldende. Derimot kan en profesjonell aktør ta forbehold, men da skal dette være såkalt «særskilt akseptert». Det betyr at forbeholdet skal komme tydelig frem og være konkret.

– Ellers er det fem års klagefrist etter forbrukerkjøpsloven, og det er lettere å nå frem med en klage mot en profesjonell forhandler. Så å kjøpe brukt bobil av en næringsdrivende er med god margin det tryggeste, fastslår Iversen.

Kommisjonssalg og fallgruver

Kommisjonssalg er en salgsform som har vind i seilene. Kort sagt betyr kommisjonssalg at det inngås en avtale mellom privat eier og kommisjonær om at sistnevnte får en andel av salgssummen for å selge bobilen. Da overtar kommisjonæren også ansvaret, og det er forbrukerkjøpsloven som gjelder.

Men det finnes andre varianter av formidlingssalg. Og her kan det være fallgruver, advarer Iversen!

– Det er ganske vanlig at en forhandler tilbyr en kunde å selge dennes brukte bobil ved kjøp av ny. Det kan foregå ved ekte kommisjonssalg, men det skjer også ved at kunde og forhandler bare blir enige om at sistnevnte får en bit av salgssummen for å selge den brukte bobilen.

Det kan skje på to måter, forklarer Iversen. Hvis den næringsdrivende ikke tar forbehold deles ansvaret mellom den private og den næringsdrivende like for like, og det er for-



STYR UNNA: Dersom en næringsdrivende tilbyr seg å selge den brukte bobilen din, men tar forbehold om intet ansvar, så styr unna. Etter Forbrukerkjøpsloven risikerer du å sitte med ansvaret for mulige feil i fem år. Bildet er et illustrasjonsfoto.



KLAGER:

Forbrukerklageutvalget behandler årlig 50–60 saker knyttet til kjøp og salg av bobil. Mange av sakene dreier seg om fuktskader.

brukerkjøpsloven som gjelder. Begge parter er altså ansvarlige for feil og mangler, men kommer det klager rettes de naturlig nok mot det profesjonelle leddet. Men hva om dette selskapet går konkurs?

– Da sitter den private igjen med ansvaret for sin solgte bobil, og som sagt da etter forbrukerkjøpsloven, ikke kjøpsloven, forklarer Iversen.

Styr unna

Den siste varianten av formidlingssalg anbefaler Forbrukerrådet å holde seg langt unna. Det er når den næringsdrivende tar på seg å selge kundens brukte bobil, men tar forbehold om intet ansvar. Da får også kunden et



SUKSESS: Thorleif Norum og Norum Bobilgården har stor suksess med kommisjonssalg.

SJEKKLISTE FØR KJØP (FORBRUKERRÅDET)

Hva er ditt bobilbehov? Størrelse, soveplasser, nyttelast, førerkort.

Sett opp budsjett inkludert kjøpesum, finansiering, service og vedlikehold. Jo eldre bobil, desto mer vedlikehold må påregnes.

Sjekk bodel og bildel hos en fagforhandler hvis du kjøper en eldre bobil.

Ta en prøvetur – sjekk alle funksjoner, som kjøkken, dusj og avløp.

Sjekk om bobilen er under garanti, og hva denne dekker.

Bruk alltid kontrakt (Forbrukerrådet har en du kan bruke)

HVORDAN KAN EN BOBIL SELGES?

Privatkjøp

Kjøpsloven (to år) gjelder. Forbehold kan tas. Økt risiko hos kjøper bør gi lavere pris.

Forbrukerkjøp

Forbrukerkjøpsloven (fem år) gjelder. Betydelig sterkere vern for kjøper. Å selge «som den er», er ulovlig.

Kommisjonssalg

Næringsdrivende selger i eget navn, på vegne av en annen. Forbrukerkjøpsloven gjelder.

Formidlingssalg med forbehold

Næringsdrivende selger bobil på vegne av bobilens eier. Sterkt forbehold kan gjøre den næringsdrivende ansvarsfri, og uansett er privat eier av bobil solidarisk etter forbrukerkjøpsloven.

Formidlingssalg uten forbehold

Næringsdrivende og eier av bobil blir begge solidarisk ansvarlige etter forbrukerkjøpsloven.

Forbrukerrådet er en interessepolitisk organisasjon som driver med rådgivning og veiledning.

Forbrukertilsynet er en «søsterorganisasjon» som håndhever forbrukervernlovgivning og medler i konflikter mellom forbrukere og næringsdrivende.

ansvar etter Forbrukerkjøpsloven, og må «bite negler» i fem år i stedet for to.

Oppsummert anbefaler Forbrukerrådet og Thomas Iversen å kjøpe brukt bobil av en næringsdrivende. Noe langt de fleste også gjør.

– Men gjør man godt forarbeid, og er en kompetent kunde, er det greit å handle privat, noe som gjerne gir lavere pris. Forlang fersk tilstandsrapport med fuktmåling, og vær edruelig i forhold til hva rapporten viser, er rådet fra juridisk seniorrådgiver og fagsjef Thomas Iversen.

Klager

Forbrukerrådets og Forbrukertilsynets tvisteorganer har de siste femten årene fått inn 50–60 saker årlig. Rundt 80 prosent av dem er mellom en privatperson og en næringsdrivende. De fleste klagen dreier seg om skjulte feil og mangler, særlig i bodelen, som for eksempel fuktskader det ikke er opplyst om.

– Bobilkonflikter ligner sann sett mer på boligkonflikter enn på bilkonflikter. Og det er jo ikke så merkelig, siden vi snakker om en bolig plassert på et chassis, påpeker Iversen.

På Forbrukerrådets nettside (forbrukerradet.no) ligger det gode forklaringer på hvordan du som klager kan og bør gå frem hvis du mener bobilen har en mangel det ikke har vært opplyst om.

– Mangel foreligger hvis bobilen ikke er i avtalt stand. Er ikke noe spesielt avtalt skal bobilen være slik man kan forvente ut ifra alder, bruk, kjørelengde og lignende, forklarer Iversen.

– Det regnes altså som en mangel hvis problemet ikke skyldes normal slitasje, skade du selv har påført bobilen, eller ytre påvirkninger som for eksempel startvansker i kaldt vær.

Først bør man alltid ta kontakt med selger, gjerne muntlig, men helst også skriftlig, slik at dokumentasjon på klagen foreligger. Når man ikke gjennom med det, kan klagen tas til megling hos Forbrukertilsynet. Hvis heller ikke meglingen fører frem, kan man ta saken videre til Forbrukerklageutvalget.

– Hvem får oftest medhold der?

– Heldigvis er det ikke mange saker som går videre til Forbrukerklageutvalget. De fleste tvistesakene ender med forlik, opplyser Iversen.

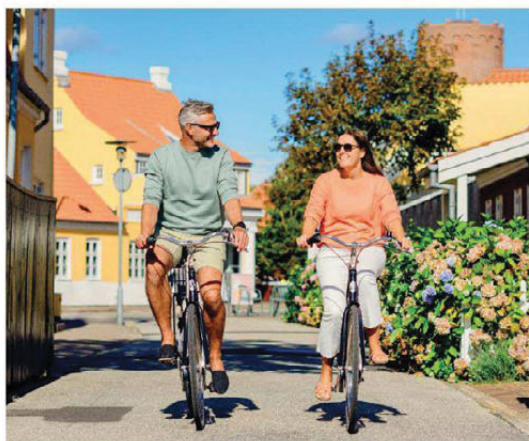


REIS MED COLOR LINE

til Danmark



- OG FÅ EN GOD START PÅ FERIEEN



BILPAKKE

fra **420,-**
per person én vei, v/4 i bilen

BOBILPAKKE

fra **2 290,-**
én vei for 2 personer

BIL + CAMPINGVOGN

fra **2 880,-**
én vei for 2 personer



Få bonuspoeng
og gode tilbud

Meld deg inn i
**COLOR
CLUB**

colorline.no | 22 94 42 00

Ved bestilling på terminål og telefon tilkommer servicehonorar

 **Color Line** | SuperSpeed

Slik reduserer du risi

SVAKHETER: Luker og komponenter på taket, som for eksempel takventiler og foringene rundt takvinduer, er ekstra utsatt for gjennomtrengning av fukt.



risikoen for fukt

Litt vann er vel ikke noe å være redd for? Jo, hvis det havner på feil sted i bobilen og blir værende der. Det finnes imidlertid metoder for å redusere faren for fukt.

TEKST: **PER ANDERSSON-EK**
FOTO: **PER ANDERSSON-EK**
OG SVANESUNDS
HUSBILSVERKSTAD

Bobilen virket å være i god stand. Den var en lite brukt bobil med lav kilometerstand. På kjøretøykontrollen ble det derimot påpekt at den virket å ha fuktskader bak, så det var på tide med en test. Resultatet ble et sjokk for eieren: Å reparere skadene ville koste mer enn hele bilen var verdt. Et annet tilfelle: En bybobil var inne for inspeksjon. Den var bare noen år gammel, men fuktmåleren ga utslag ved kjøkkendelen. Da modulen ble løftet vekk, avdekket det et gulv så pill råttent at det kunne plukkes fra hverandre med bare hendene. En bybobil med helt karosseri kan vel ikke få fuktskader? Jo, det kan den.

Fukt er på sett og vis alle bobileieres mareritt, men det finnes metoder som kan redusere risikoen for fuktskader. Det er mulig å gjøre en del selv, men det krever noe kunnskap, nøyaktighet og riktig verktøy. Men er det bare å oppsøke et varehus, kjøpe en fuktmåler for noen hundrelapper og spare masse penger? Nja, riktig så enkelt er det ikke.

Verdt investeringen

Det er imidlertid fullt mulig å fuktmåle selv dersom du vet hvordan du skal gjøre det og har kunnskap om hvordan kjøretøyet er bygget opp. Men det kan være plundrete. Ifølge eksperter som vi har snakket med kan til og med produsentene slite med å gjøre det riktig og det kan være vanskelig å tolke måleverdier. For eksempel: Et merkeverksted målte og registrerte fukt over inngangsdøren på både campingvogn og bobil fra samme produsent. Det viste seg å være helt unødvendig. Produsenten hadde satt inn en brannslukker og lagt inn en bit kryssfiner for å forsterke veggene. Siden den var av annet materiale, ga det utslag på fuktmåleren. Dette får vi opplyst av en ekspert med over 40 års erfaring i campingvognbransjen.

I dag lover produsentene stadig bedre tettehet. Noen av dem har sågar innført tolv års



SJEKK: Fuktkontroll på eldre bobil. Det kan lekkе ved gjennomføringer, ved takluker, ventiler og lister.



SÅRBART: Patric Mitterbauer løfter på skjøten til en vinduslist, der det kan trenge inn vann.



PILL RÅTTENT: Slik kan det se ut når vann trenger inn gjennom noen skruer hull i en taklist. Dette resulterte i stor skade der bærende trebjelker hadde råtnet.



MORKENT GULV: Bybobilen var bare noen år gammel, men her har vann rent ned fra gjennomføringen til takventilen. Under varmepannen var gulvet råttent.

garantier, andre ligger fortsatt på nivåer fra fem år og oppover. Årligere fukttester hos et godkjent merkeverksted er som regel en forutsetning, noe som kan virke som småpenger for den som har kjøpt en bobil i millionklassen. Kjører man derimot en eldre bobil eller har kjøpt brukt privat, kan en fukttest oppleves som en unødvendig utgift. Det koster gjerne 1500 til 2000 kroner. Men ekspertene vi har snakket med mener at en fukttest kan vise seg som en rimelig forsikring og en god investering på sikt

Typiske tegn og steder

Problemet med vann er at det lett finner vei. Det skal så lite til før det trenger inn. Hvis det finnes en lekkasje, gjelder det å avdekke og utbedre i tide før skadene rekker å bli omfattende. Dessuten er det viktig å unngå muggsopp som kan være helseskadelig. På Svanesunds Husbilsverkstad i Bohuslän kryper Patric Mitterbauer opp på taket til en bobil for å måle om det finnes lekkasjer ved ventil og takluke. Medarbeider Alfred Lilja løfter på gummiforingene rundt vinduene for å se og kjenne om det finnes fukt der. Hvordan oppdager man en fuktskade?

– Det gjelder å kjenne med fingre og negler, brette unna lister og se etter typiske tegn på fukt. Det kan være tapet som har foldet seg, en luftboble eller misfarging. Så finnes det spesielt følsomme steder, som gjennomføringer i bodelens karosseri, tilkoblinger for vann- og elektriske systemer, gummilister rundt vinduer og dører, tetninger ved takluke og ventilasjon. Gummilistene pleier å være skjøttest ved eksempelvis luker og vinduer, noe som gjør dem sårbare for fuktgjennomtrengning.

– Vi drar dem fra hverandre og måler om det er fukt i materialet under, men også i trerammen eller i selve veggplaten, forteller Alfred Lilja.

Skrekkeksempel

Noen ganger kan det være vanskelig å komme til alle målepunktene. Kanskje må du må tømme alle overskapene for å komme til, kripe opp i alkoven eller å legge deg under kjøretøyet for å inspisere og måle under gulvet.

Patric Mitterbauer sier at opptil 22 prosent fukt i materialet er godkjent. Alt ut over det tyder på lekkasje. Er fuktnivået høyt, kan tre begynne å råtne eller miste strukturen. Oppdager du fukt, for eksempel under et vindu, kan det være nødvendig å ta det helt ut for å kunne måle mulig fukt i treverket rundt hele innsatsen. Råttent tre må byttes. Det som er uskadet, men fuktig, må tørke før vinduet kan settes tilbake og listen tettes om.

– Vi snakker alltid med kunden først, om hvor mye som skal gjøres og hva kostnadene kan bli, sier Lilja.



OPPFORDRING: – Hvis du skal kjøpe brukt bobil privat, så sjekk ting som kan være dyre å fikse, som motor, girkasse og varmeanlegg. Men glem ikke å sjekke nøye for fukt, anbefaler Patric Mitterbauer.

Skrekkeeksempelet var en stor helintegrert bobil der noen skruer i taklisten hadde ledet vann inn i veggene. Til slutt var rammene i veggene så råtne at de knapt greide å holde senkesengen oppe. Med andre ord: føreren kunne ha fått den i hodet under ferd.

Rammes før eller senere

Den som selv vil kontrollere kjøretøyet sitt bør investere i en fuktmåler. Men ekspertene vi har snakket med, fraråder billige fuktmålere som kan gi feilaktige verdier og falsk trygghet. De målerne verkstedene bruker koster noen tusenlapper.

Mitterbauer mener at alle campingvogner og bobiler før eller senere rammes av lekkasje, og at det gjelder å være oppmerksom.

– Det er store forskjeller mellom de ulike tetningsmaterialene. De fleste holder kanskje 10 til 15 år. Materialet tørker og blir porøst, det utsettes for vridninger under ferd samt

varme og kulde under ulike årstider. Det er ingenting som varer evig, sier Mitterbauer.

– Ofte vil det være nødvendig å tette om etter et antall år. På taket er luker og ventiler ekstra utsatt. Det samme er skjuten mellom bodel og karosseriet på delintegrerte bobilen. Mange tror at jeg forsøker å selge dem noe unødvendig når jeg anbefaler en fukttest, spesielt på en bybobil, men vi har hatt inne flere slike med omfattende skader, sier Mitterbauer.

Skvettlapper og andre grep

Verksteder og forsikringsselskaper anbefaler gjerne at bobiler bør luftes siden flere personer er samlet på et lite areal, lager mat og bruker vann på en liten overflate. Da dannes det lett fukt som ikke skal stenges inne. Du bør også rense ventiler for å sørge for mest mulig optimal luftgjennomstrømning. Å vaske og vokse karosseriet kan forebygge angrep. Voksen kan hjelpe til med å holde lister smidi-



FANGER FUKT: Har du tilgang til strøm under vinterlagringen, kan en elektriske luftavfukter være en god investering.



RIMELIGERE ALTERNATIV:

Torrbollen fanger opp fuktighet med salt.

LUFTAVFUKTING

Dersom du har tilgang til strømmen ved vinterlagring, så kan en elektrisk luftavfukter være en effektiv investering. Hvis du velger en modell med mulighet for å koble til en avløpsslange, og leder slangen til dusjavløpet, får du et system som går av seg selv. En enkel luftavfukter som klarer rundt 30 kvadratmeter koster gjerne et par tusenlapper (avhengig av modell). Ettersom luftavfukteren fungerer best når det er varmere enn fem grader, bør man, selv om luftavfukteren avgir en del varme, supplere med en vifteovn. En vifteovn med termostat og selvregulerende PTC-element kan du vanligvis kjøpe for noen hundrelapper.

Alternativt kan du velge en enklere sorpsjonsavfukter som holder luftfuktigheten på et behagelig nivå i en normalstor campingvogn eller bobil. En sorpsjonsavfukter omtales gjerne som krypkjelleravfukter. I motsetning til andre typer avfuktere, samler den ikke opp vannet i flytende form. I stedet blåser den fuktigheten ut gjennom en slange som fuktig luft, ifølge Skadedyrkontroll1. Ved å plassere den noen centimeter over gulvet blir det et naturlig fall til dusjavløpet, slik at du slipper å tømme avfukterens innebygde tank.

Torrbollen kan være et rimelig redningsapparat, selv om den ikke er like effektiv som en elektrisk luftavfukter. En torrboll består av tre plastdelar samt en pose som inneholder kalium- eller kalsiumklorid: altså vanlig veisalt. Posen suger opp fuktighet og væsken dannes i bunnen av torrbollen. Saltløsningen må helles ut når beholderen begynner å bli full. Produktet finnes i forskjellige størrelser, og i normal størrelse skal den klare en overflate på 12–14 kvadratmeter. Siden saltet i torrbollen forbrukes og underdelen fylles med saltløsning, må torrbollen regelmessig ha tilsyn – minst en gang i måneden. Torrbollen koster et par hundrelapper, og en firepakning med refillposer koster rundt 150 kroner.

ge og tette småsprekker. Kjøretøyene kan med fordel parkeres i varmgarasje om vinteren – noe som kan være kostbart, men som hindrer lekkasje og slitasje utenfra.

Det kan være verdt å investere noen hundrelapper i større skvettlapper bak for å hindre at vann fra veibanen spruter opp i gulvet bak på bobilen. Men det aller viktigste er å være oppmerksom på typiske tegn på fukt. Misfarging, luftbobler på vegger eller ved luker, mykt tre, vond lukt og kondens. Vær også oppmerksom på «kjeks» – tørråte, eller inntørket fukt som det også kalles. Selv om det kan virke tørt ved målinger, kan det trekke til seg fukt som en svamp. Jo tidligere du oppdager eventuelle skader, desto bedre er det for lommeboken.



Kun 250kr/
natt!

Campe ubegrenset med Bobilpasset!

For en engangssum på 299 kr åpner du døren til en verden full av nye campingeventyr. Du får tilgang til nærmere 70 destinasjoner til en fast pris på 250 kr/natt.

Kjøp ditt pass i dag og nyt camping i mengder i 2025!



Vilkår og spørsmål:
firstcamp.no



Bedre lyd i bobilen

Bobilprodusentene er ikke akkurat kjent for å velge gode lydanlegg. De selger som regel billigvarianter der lyden er alt annet enn fyldig. Mange har derfor skaffet seg en helt vanlig Bluetooth-høyttaler, men finnes det virkelig ikke gode lydanlegg for bobilen?



BEDRE LYD: Det trenger ikke bli fryktelig dyrt å få finere lyd i bobilen. I samme slengen kan du få bedre multimedia med Apple CarPlay, navigasjon og ryggekamera.

TEKST: **NIKLAS KÄMPARGÅRD**
FOTO: **PRODUSENT**

Tillegg til spinkle lydanlegg er mange bobiler dårlig lydisolerte, noe som betyr at dekkstøy, motorlyd samt vindsus forplanter seg til førerområdet. I noen tilfeller handler det om skrangling fra bodelen, men støyen fra motoren kan være forstyrrende høy. Joakim Ottosson fra Lund monterte en enkel lydisoleringsmat-

te under gulvteppet i førerhytta og supplerte med samme produkt i dørene. Han merket at støynivået sank markant, samtidig som musikken hørtes bedre.

– Nå trenger jeg ikke spille så høyt for nyte tonene fra både stemmer og musikk, sier Joakim Ottosson.

Når bobilen står stille, er forstyrrende støykilder selvsagt betraktelig redusert, og da kan en bluetooth-høytaler som er koblet til mobiltelefonen fungere like bra som et dyrere system.

– De er både billigere og enklere å hånd-

tere, men kan være vanskelige å bruke under kjøring da høytaleren ikke ligger stille, mener Annika Davidsson.

Hun hadde først en liten modell fra JBL som hun nå har oppgradert til en større høytaler som er festet under bordet i bodelen. Annika og mannen hennes innhentet kostnadsforslag fra ulike lydfirmacer, men syntes det ble for dyrt og skaffet i stedet en portabel høytaler fra en av de store elektronikkjedene. Fordelen med den mobile høytaleren er at den er enkel å ta med, til for eksempel til båten dersom det blir en tur på sjøen. >>>



FOR DUCATO:

Løsning fra Alpine med høyttalere montert på dashbordet.



PROFT: Pent plassert høyttaler som nærmest ser fabrikkmontert ut.

KAN SKJULES:
En forsterker som for eksempel Alpine SWA-150Kit må til. Den forbedrer lyden betraktelig og kan enkelt skjules i førerhytta.





ALPINE I TAKET:

Takmonterte høyttalere gir konsertlyd i salongen.

Eller for å spille «dunk-dunk», som Annika beskriver det, når barnebarna er på besøk i ferier og fritid.

Raggarplanke

Alpine er et japansk elektronikkelskap som lager lyd- og multimediesystemer for bilindustrien. Heldigvis har de også utviklet et eget segment for bobiler, der de skiller mellom bedre lyd, navigasjon og ulike kamerasystemer. Til tross for at det finnes et vell av smarte løsninger for bedre lyd i bobilen, så kan en lure på hvorfor produsentene foretrekker enkle varianter. Trolig handler det om pris.

– Jeg elsker virkelig campinglivet, og for et par år siden investerte min kone og jeg i en ganske dyr bobil da vi solgte huset. Lydanlegget skuffet umiddelbart. Jeg forstår ikke hvorfor bilprodusentene setter inn så dårlige lydanlegg, sier Torben Lindén, som etter kort tid valgte å installere et fett anlegg med raggarplanke.

– Jo, det heter faktisk det, sier Torben, som besøkte BRL Electronics og slo til på en raggarpakke med basskasse, to forsterkere og raggarplanke (cirka 6200 kroner). Med basskassen festet under sengen og raggarplanken montert på toalettveggen er det nesten som å gå på konsert igjen. Eneste forskjellen er at musikkutvalget varierer og at lyden høres bra ut uansett om bassen dominerer eller er skrudd ned.

– De som er interessert i bedre lyd kan for eksempel velge en ferdigbygd raggarplanke og separate høyttalere, som vi ettermonterer i veggene, noe som forsterker inntrykket av at hele lydsystemet er fabrikkmontert, sier Jonathan Larsson hos BRL.

Ryggekamera og trådløs Apple CarPlay

Han tipser samtidig om en prisgunstig bilsterreo fra Kenwood som passer utmerket. I tillegg til trådløs Apple CarPlay og Android Auto er det også mulig å få med ryggkamera, noe som er praktisk i bobilen.

Det finnes et stort antall multimediesystemer for blant annet Fiat Ducato, Citroën Jumper/Peugeot Boxer, VW Crafter og Mercedes-Sprinter. Alpine har for eksempel ferdige pakker (du kjøper hver del for seg) som kan kombineres for å oppnå den lyden du ønsker.

– Jeg vil foreslå høyttalerne SPC-R100DU som monteres på dashbordet. De gir god spredning av lyden i bodelen. I tillegg kan man installere en basskasse under midtkonsollen. En forsterker må til for å drive lydsystemet, sier Sören Larsson, salgssjef Norden hos selskapet AAMP som selger Alpine Electronics.

Den som i tillegg vil forsterke lyden i bodelen, kan velge et par takhengte høyttalere over sofagruppen (SPC-R100S). Det gir



TILKOBLET: Velg en løsning der du kan koble telefonen til anlegget slik at du kan bruke Spotify og Apple CarPlay eller Android Auto.

en fenomenal 360-graders lyd, noe som passer bobiler utmerket. Dessuten ser det ut som om høyttalerne er montert av fabrikk.

Flere fordeler

Bilradiospesialisten har også multimediesystemer for bil fra Alpine. Det samme har Audiocom. Når det gjelder lyd kan det dreie seg om alt fra oppgradering av bilens høyttalere og supplement av spesiallaget basshøyttalere, til komplett oppgradering som skal sikre mange år med vellyd på lange turer. Audiocom har også løsninger som omfatter ryggekkamera, navigasjon og DAB+-radio.

På mange nye biler kan du velge bedre anlegg som ekstrautstyr når du konfigurerer bilen. Det er ikke like vanlig når det gjelder bobil.

– Jeg synes det er overraskende at vi ikke kan velge et bedre lydsystem ved kjøp av ny bobil. Joda, det finnes alternativer, men sjelden like bra som de du kan kjøpe og få installert av en spesialist, sier bobileier Lillemor Johansson.



FLERE MULIGHETER: I tillegg til multimediesystemer er digitale bakspeil også en mulighet.

– Hadde vi visst om mulighetene som finnes, så hadde vi installert bedre multimedia med en gang. Nå har vi oppgradert til Alpine tvers igjennom og er superfornøyde. Nå kan vi bruke Spotify og Google Maps, og slipper det gamle navi-systemet som viste feil vei hele tiden, sier hun.

NORGES ELDSTE! CARAVANFORRETNING

62 år
1962-2024

Din trygghet!

- ⇒ Autorisert merkeforhandler
- ⇒ Markedsledende merker
- ⇒ Autorisert verksted + Uteservice
- ⇒ Stort delelager og utstyrsbutikk
- ⇒ Gode finansieringsløsninger

RAPIDO

DREAMER

ADRIA

Hobby

FENDT
CARAVAN



CAMPINGGÅRDEN

Du finner oss rett ved E-18 på Kjellstad utenfor Drammen retning Oslo

Tlf. 32 24 20 00 / www.campinggarden.no

Stort utvalg av
Bobiler og
campingvogner

PRØV
30 DAGER
GRATIS

Alle dine favorittblader – i en app

Med Flipp får du tilgang til mer enn
90 underholdende ukeblader og magasiner.
Test gratis i 30 dager! Les mer på flipp.no

Hold kamera over
denne QR-koden for
å komme i gang!



Flipp.no

flipp

Ordinærpris etter gratisperiode er 129 kr for nye kunder, 29 kr for abonnenter. Ingen bindingstid, abonnementet løper til du stopper det. Gratisperioden gjelder hvis du ikke har brukt gratisperioden tidligere.

Lanserer sin første



FØRSTE BOBIL: Brabus har samarbeidet med den belgiske bobilprodusenten STX om å lage sin første bobil. Den er basert på Mercedes Actros, har tre aksler, to sett med doble hjul bak og 22,5-tommers aluminiumsfelger. Eksteriøret er pyntet med LED-lys og detaljer i karbon. Inngangstrappen felles ut og inn helt elektrisk.

bobil

Selskapet er mest kjent for råsterke luksusbiler. Nå kommer også en bobil i samme ånd.





FØRERHYTTA: Komfortable kapteinstoler trukket med Brabus Masterpiece-skin og pyntet med logo og emblem.

Den tyske spesialisten Brabus er mest kjent for å gjøre hvasse luksusbiler enda sterkere og raskere, og med enda litt mer skinn og karbon. BRABUS GmbH er verdens største uavhengige tuningselskap, og ble grunnlagt av Bodo Buschmann i 1977. Massevis av spesialversjoner, som oftest med utgangspunkt i AMG-modeller, har kommet ut av spesialistens hovedkvarter i Bottrop i Nordrhein-Westfalen. Med årene har selskapet utvidet virksomheten med flere bilmerker, og i 2017 rettet selskapet også blikket mot den eksklusive delen av båtmarkedet og inngikk et samarbeid med finske Axopar.

12 meter lang luksus

Nå er turen kommet til bobilenes verden, og det dreier seg ikke akkurat om en delintegrerte sak basert på Fiat Ducato med toliters diesel. Brabus har samarbeidet med den belgiske produsenten STX Motorhomes, en spesialist på eksklusive fritidskjøretøy. Resultatet er en 12 meter lang, treakslet luksusdoning basert på Mercedes Actros. Det 26 tonn tunge sluttproduktet har fått det megetsigende navnet Brabus Big Boy 1200. Chassiset er galvanisert og påbygget i aluminium har isolerende sandwich-konstruksjon, ispedd karbonelementer og LED-lys. Fremdriften besørger av en seks-

syndret turbodiesel på 12,8 liter som produserer 530 hestekrefter og et dreiemoment på 2600 Nm. Toppfarten er elektronisk begrenset til 90 km/t. Hydrauliske jekker sørger for at Big Boy alltid er i vater når du parkerer for natten.

Fire slide out-moduler

Fire elektrisk drevne slide out-moduler gjør at salongen og soverommet kan utvides til 450 centimeter i bredden. Resultatet er mer enn 30 kvadratmeter boareal, ifølge Brabus. Rommene er adskilt av et luksuriøst bad. Et kjøkken med toppmoderne hvitevarer er selvfølgelig også om bord. Blant materialene som er brukt til å skreddersy interiøret finner vi blant annet ekte skinn, det bekvemme kunststoffet Alcantara samt karbon. Trådløs kontakt med omverdenen besørger av satellitt-internett via Starlink, så har du problemer med Elon Musk-produkter, så må du be Brabus finne på noe annet slik at de to 43-tommers tv-skjermene med 4K-oppløsning samt PlayStation 5-spillkonsollen alltid er online. Big Boy har selvsagt også et omfattende lyd-anlegg.

Store vinduer med doble glass, som når som helst kan dekket til av integrerte persiennner, skaper sammen med de elektriske takvinduene en lys og behagelig atmosfære. >>>



DEKKET TIL MIDDAG: Et integrert bord samt to separate Paola Lenti-stoler gjør at salongen raskt kan gjøres om til spisestue.





ØYE FOR DETALJER: Det sammenleggbare spisebordet er pyntet med karbondetaljer.

SENKESENG: En 160 centimeter bred seng kan elektrisk senkes ned fra taket over førerhuset.

LUKSUS: Kjøkkenet med Gaggenau-produkter og eget vinskap. Blant annet.





KAPTEINSUITEN: Stort klesskap med speilskyvedører mot bakveggen. To slide out-seksjoner gir 450 centimeters bredde og godt med bevegelsesrom foran den 160 x 200 centimeter store dobbeltsengen.



ORGANISERING: Badet er plassert mellom salongen og soverommet.

BEKVEMMELIGHETER: Dusjkabinett med både vegg- og takdusj. Separat toalett.



BADET: Stor og moderne vask og fliser i naturstein.

Den luksuriøse bobilen er også utstyrt med klimakontroll og dieselvarmer. Åtte solcellepaneler på taket, litiumbatterier og generator holder deg med strøm når du ikke er koblet til nettverk. Like viktig for lengre utflukter er store tanker for ferskvann og spillvann samt dieselvarmer.

Vinskap og oppvaskmaskin

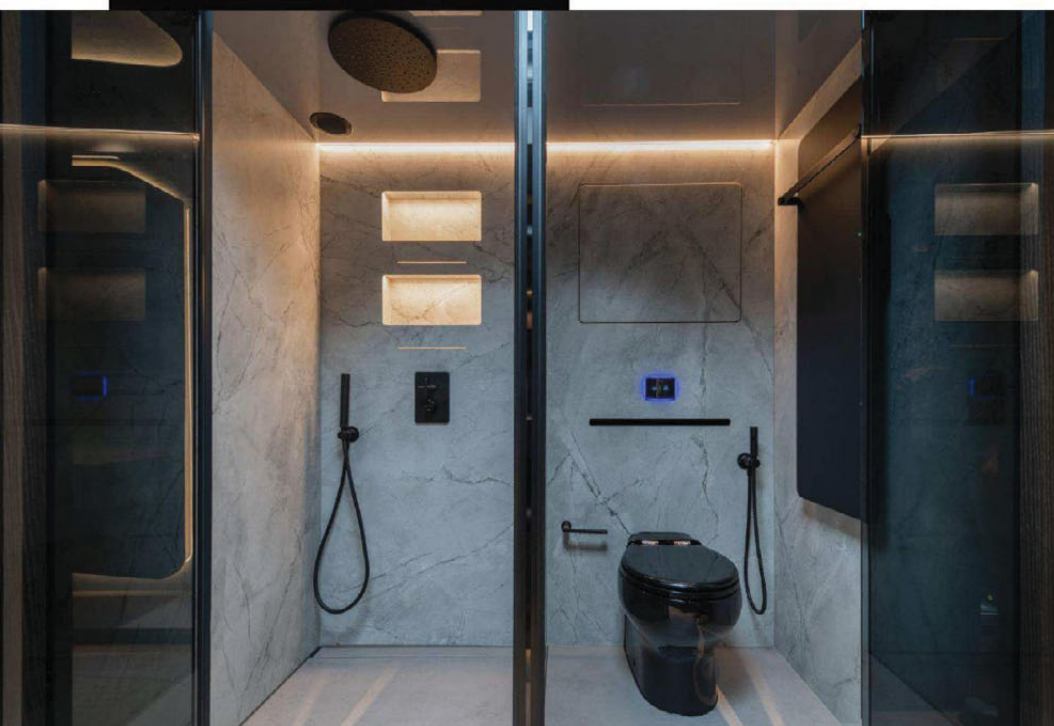
Salongen er utstyrt med to store sofaer trukket med grått Brabus-behandlet skinn. Som kapteinstolene i førerhuset har møblelementet presisjonssøm i triangelform. Store flater med behandlet treverk, vegg-til-vegg-tepper og lister i karbon gjør at interiøret oser Brabus.

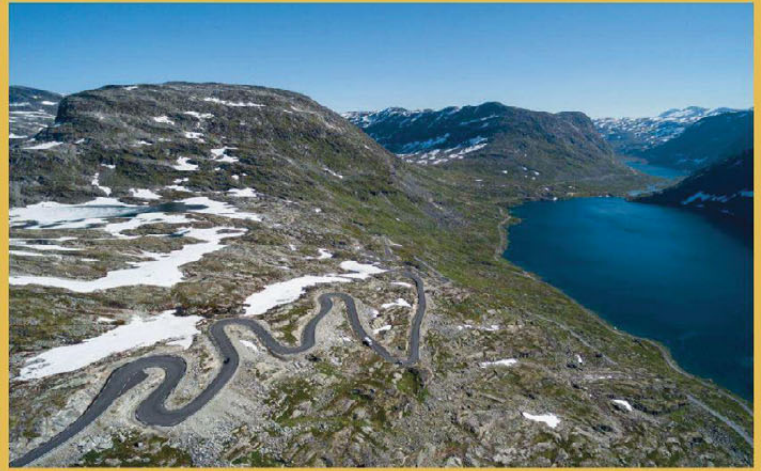
Salongen omfatter også et kjøkken med induksjonstopp og ovn fra Gaggenau, oppvaskmaskin, stort kjøleskap med fryser, separat vinskap og kaffemaskin. Et integrert spisebord i sofaen på motsatt side av kjøkkenet samt to designstoler fra Paola Lenti gjør at du raskt kan dekke til middagsselskap for fire.

Dobbeltseng og takseng

Mellom salongen og soverommet i hekken ligger badet med fliser i naturstein, stor vask og separate kabinetter for dusj og toalett. To slide out-seksjoner gir romslig plass i soverommet med en sideveis plassert dobbeltseng som er 160 x 200 centimeter stor. Et digert klesskap er integrert i bobilens bakvegg. På motsatt side av sengegavlen er det integrert skrivebord og en 43-tommers skjerm slik at du kan se på tv mens du ligger i sengen. Rett over førerhuset finnes ytterligere en 160 centimeter bred seng som kan senkes ned elektrisk. Gardiner sørger for at førerhuset kan stenges fra salongen og omverdenen.

Brabus Big Boy 1200 bygges på bestilling og har en veiledende utsalgspris rundt 1,3 millioner euro i Tyskland.





Europas høgste fjordutsikt frå bilveg ventar deg 1500 meter over havet.

Køyr den legendariske Nibbevegen - 5 kilometer med 11 hårnålsvingar som har gitt folk hakeslepp sidan 1939.

Her kan alle kome inn og møte venlege smil, blingsar og kanelbollar, og sjå utover verdsarven.

Vegen er bygd, eigd og blir drive av oss som bur her, for å gjere Geiranger-opplevinga endå meir fortryllande for deg som kjem på besøk.

Kjøp billett på dalsnibba.no

Geiranger
Skywalk

An aerial photograph of a rugged, mountainous landscape. A winding road snakes through the terrain, which is covered in sparse, low-lying vegetation and patches of snow. A large, vibrant blue lake is situated in the lower right, with a small settlement or camp located on its shore. The settlement includes several buildings, including a prominent multi-story structure, and a few vehicles. In the background, a large, dark, craggy mountain peak rises sharply against a clear blue sky. The overall scene conveys a sense of a remote, high-altitude environment.

Bobil-dorado



Mektige fjell, eksotiske overnattinger, trivelige spisesteder. Valdresflye er et eldorado for bobilturister.

TEKST OG FOTO: **GEIR SVARDAL**

Fjellvidda Valdresflye i Øystre Slidre er selve indrefiletet i mektige Jotunheimen. Som et sølvbånd slynger Fylkesvei 51 seg over vidda, og mellom Hindsæter hotell i nord og Garli i sør blir strekningen også Nasjonal turistvei Valdresflye.

Men i praksis oppleves Valdresflye som noe mer, fordelt på kommunene Vågå og Øystre Slidre. Sterke inntrykk og relevante tilbud står i praksis i kø fra Sjodalen i nord til Beitostølen i sør. Begge steder ligger det aktuelle campingplasser. Beitostølen har dertil et større antall butikker, og her er det hyttefelt, hotell og høy puls året rundt. Familiedrevne Randsverk Camping i Sjodalen har Coop-butikk og oppstillingsplasser med flott fjellutsikt.

Som viktig satellitt for proviantering, shopping og ørlite urban kos må vi dessuten nevne trivelige Lom nasjonalparklandsby i brytningspunktet mellom Breheimen, Reinheimen og Jotunheimen. Stedet besøkes alltid når vi er på de kantene.

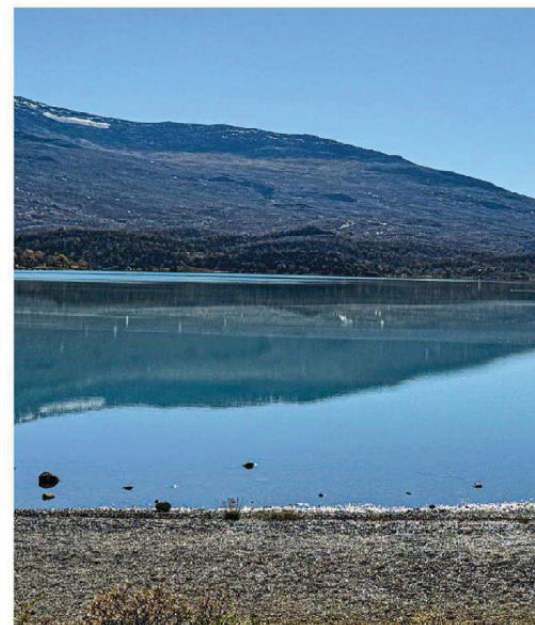
For mange er disse stedene, samt Jotunheimvegen fra Langsua-kanten, også inngangsportaler til fantastiske fjellturer i østre del av Jotunheimen. Og ikke bare melkesyre-ruter som Besseggen. På Valdresflye er det noe for enhver smak – alt fra korte rusleturer til hytte til hytte-vandring.

Flotte fjellturer

Vi har selv notert oss for et betydelig antall turer langs «Flye». Nevnte Besseggen for eksempel, og nabo Knutshøe, som vi liker enda bedre. Vi har gått drøye turer til topper med lang oppmarsj, som Rasletind og Mugna. Men vi har også kost oss med langt enklere turer som Hulderstigen, Synshorn og



FUGLEPERSPEKTIV: Toppturen til Synshorn belønnes med praktfull utsikt over Bygdin og mot Bitihorn.



STOPP HER: På viddas høyeste punkt, «Flye 1389»,
ligger trivelige Valdresflye kafé.



Gjendehøe. Felles for nesten alle ruter, enten de varer i én time eller ti, er at de belønner oss med formidabel utsikt.

Så på Valdresflye må man ikke være en spreking med ryggsekk og fjellstøvler for å kose seg. Vi har møtt eldre som er på «Flye» i flere dager, uten å gå en eneste topptur. Er man dårlig til bens, eller ikke trives i luftige lag, finnes det muligheter til å rusle på grusveier og stier uten stigning. Eller bare finne en fin plass, sitte i en campingstol, og la sola varme mens man nyter stillheten og frisk luft.

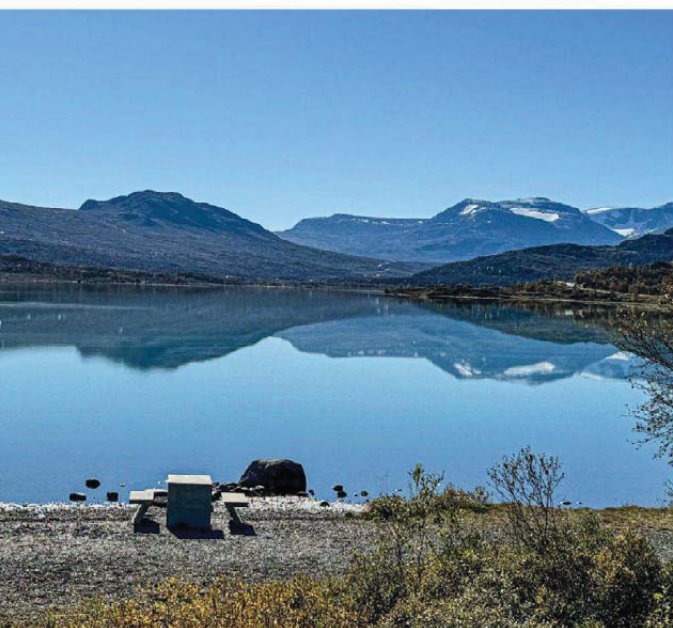
Mat langs veien

Ingen trenger å sulte på Valdresflye. Nevnte Randsverk Camping har ikke bare matbutikk, men også kafé. Og på strekningen over til Beitostølen finnes det flere spisesteder, for ikke å snakke om rasteplasser og parkeringsplasser der medbrakt kan nytes.

Vi kan nevne en god del av dem. Sjødalsstugu i Vågå ligger idyllisk til mellom Øvre og Nedre Sjødalsvann. Hindsæter hotell har alltid to bord satt av for gjester som ikke bor på hotellet. Besseggen Fjellpark har restaurant, og på motsatt side av veien – på Gjendeosen, der Besseggen-turen starter og slutter – ligger Café Gjendecosen.

På Valdresflyes høyeste punkt, kalt «Flye 1389», ligger Valdresflye Kafé. Her er det diger parkeringsplass, og ønsker gjestene å strekke litt på bena før eller etter måltidet går det bak kafeen en kort og enkel sti til Fisketjernnuten. Utsikten er mektig gjennom de store vinduene, eller fra uteplassen de fleste velger om været er fint. Kan kaffe og vafler med syltetøy og rømme smake bedre?

Kjører man videre sørover, begynner snart nedstigningen mot Bygdin og hotellet der. Underveis passeres avkjøringen til Jorunheimvegen, og noen kilometer inn-



FLYBEKKEN: Kanskje den mest populære overnattingsplassen på Valdresflye.

LEKKER RASTEPLASS: Det finnes flere rasteplasser på nordsiden av Valdresflye, og et par av dem er fantastiske.



MAT Å FÅ: Randsverk Camping har kafé og Coop-butikk.

IDYLL: Kveldsutsikt mot Bygdin fjellhotell og M/B «Bitihorn», fra p-plass med overnatting.



over der ligger Haugseter Fjellstue, som vi har erfart har veldig god mat. Men du må betale bompenger for å komme dit.

God mat har de også på Bygdin Fjellhotells kafé. Og her får du rømmegrøten Valdresflye Kafé ikke lenger tilbyr fordi den er for lite etterspurt av utenlandske gjester (bombe!). Like ved siden av hotellet ligger spisestedet Bygdinstøga. Og vi avslutter med Bitibua, som ligger ganske nær Beitostølen. Et enkelt spisested som selger rakfisk, rømme, geitost, spekemat og annen lokalmat.

Om som nevnt – har du nok mat i bobilene, finnes det mange fine steder å nyte den. Særlig Vågå-delen (nord) har flotte rasteplasser med bord og benker.

Måtte ta grep

På disse rasteplassene er det for øvrig konsekvent skiltet med «Camping forbudt». Slik har det vært siden 1992. «Ut fra omsynet til allmenne friluftsliv-, naturvern- og miljøverninteresser, og av omsyn til reiselivsnæringens konkurranseevne, må campingen i Sjødalen komme over i meir ordna former», var begrunnelsen fra Vågå kommune. Det kan man greitt leve med, for det er flust av fricamping-muligheter på og nær Valdresflye.

For vår del har vi et tosfret antall overnat-

tinger bak oss på p-plassen kalt Flybekken. I mange år gikk det «veier» langt innover i terrenget her, og bobiler sto parkert hultet til bulter. Men dette var egentlig bare grusspor



LOM: Nordal Turistsenter har flotte bobilplasser sentralt i Lom nasjonalparklandsby. Lomseggen i bakgrunnen.

gradvis gravd frem av kjøretøy. I fjor måtte kommunen ta grep og stenge tilgangen til terrenget bak p-plassen. Men på den andre siden fikset de underlaget (fjernet store steiner og fylte på sand/grus) på det lovlige området. Så her er det fortsatt flott å stå, særlig hvis man klarer seg med dårlig nett. >>>



→ Ut på tur? Husk full kons ved sporet!

Det finnes ikke taxi-grønt på jernbanen! Toget bruker mer enn én kilometer på å stoppe og kan ikke svinge unna. Står du i sporet, går det galt! Når du blinker ut på veien for å se nærmere på det lange landet vårt, støter du kanskje på en planovergang. Når lyset pulserer hvitt og bommene står rett til værs, er det bare å kjøre på. Er lyset derimot

rødt og bommene på vei ned, må du stoppe i god tid og vente til kysten er klar. Skulle du allikevel være uheldig å bli fanget mellom bommene: husk at de er konstruert slik at de i de fleste tilfeller gir etter hvis du kjører dem ned. På en planovergang uten lys, lyd og bom, må du stoppe, se og lytte etter tog. **God tur!**



Én utmerker seg

For den som vil ha servicehus, toaletter og tømning (de fleste campingplassene lar deg uansett tømme mot betaling) er Randsverk Camping, Sjodalen Hyttetun og Camping, Besseggen Fjellpark/Maurvangen og Beitostølen Camping de mest aktuelle alternativene. De to førstnevnte faller spesielt godt i smak hos oss. Ikke minst Sjodalen Hyttetun og Camping er en eventyrlig plass, særlig godt tilrettelagt med aktiviteter for barnefamilier og for oss som reiser med hund.

Fjellcamp-plasser, som vi gjerne kan kalle «fricamping light», er det flere av. Men én utmerker seg etter vår mening. Steinholet Leirplass i Vågå ligger nær elva Sjoa, i et stille område i idyllisk terreng, med toalett, søppelcontainere, bord, benker, gapahuk og lavvo. Anbefales!

Ny bobilplass

Regulære bobilplasser har vi ikke sett på «Flye» tidligere. Men nå er én på plass. Bygdin fjellhotell har nemlig forstått potensialet bobilturisme har, og har anlagt en helt ny bobilplass med strømstolper bak hotellet, med nydelig utsikt mot Bygdinvann og fjellet Synshornet. I tillegg har de andre plasser, der

FJELLCAMP:

Av fjellcampene langs Valdresflye er Steinholet den fineste.

EVENTYR-CAMPING:

Sjodalen Hyttetun og Camping har resepsjon og restaurant i en gamme.



bobiler kan stå tilkoblet strøm. Gjester med bobil har også tilgang til hotellets toaletter og dusjer, og rømmegrøt og annet snadder er bare noen skritt unna.

Et godt alternativ befinner seg like ved. Fagerstrand parkering tar en slant for overnatting med bobil. Da står du på en p-plass eller ved en gammel steinbrygge ved

Bygdinvann, med utsikt til Synshorn, fjellhotellet og turistbåten M/B «Bitihorn».

Vinterstid, fra desember til april, er Valdresflye stengt mellom Bygdin og Maurvangen. Når dette leses er altså bommene igjen oppe, og det er fritt leide til en av de mest spektakulære opplevelsene man kan ha med bobil i Norge.

Med en Pössl har du plass til alt uten at alt tar så mye plass!

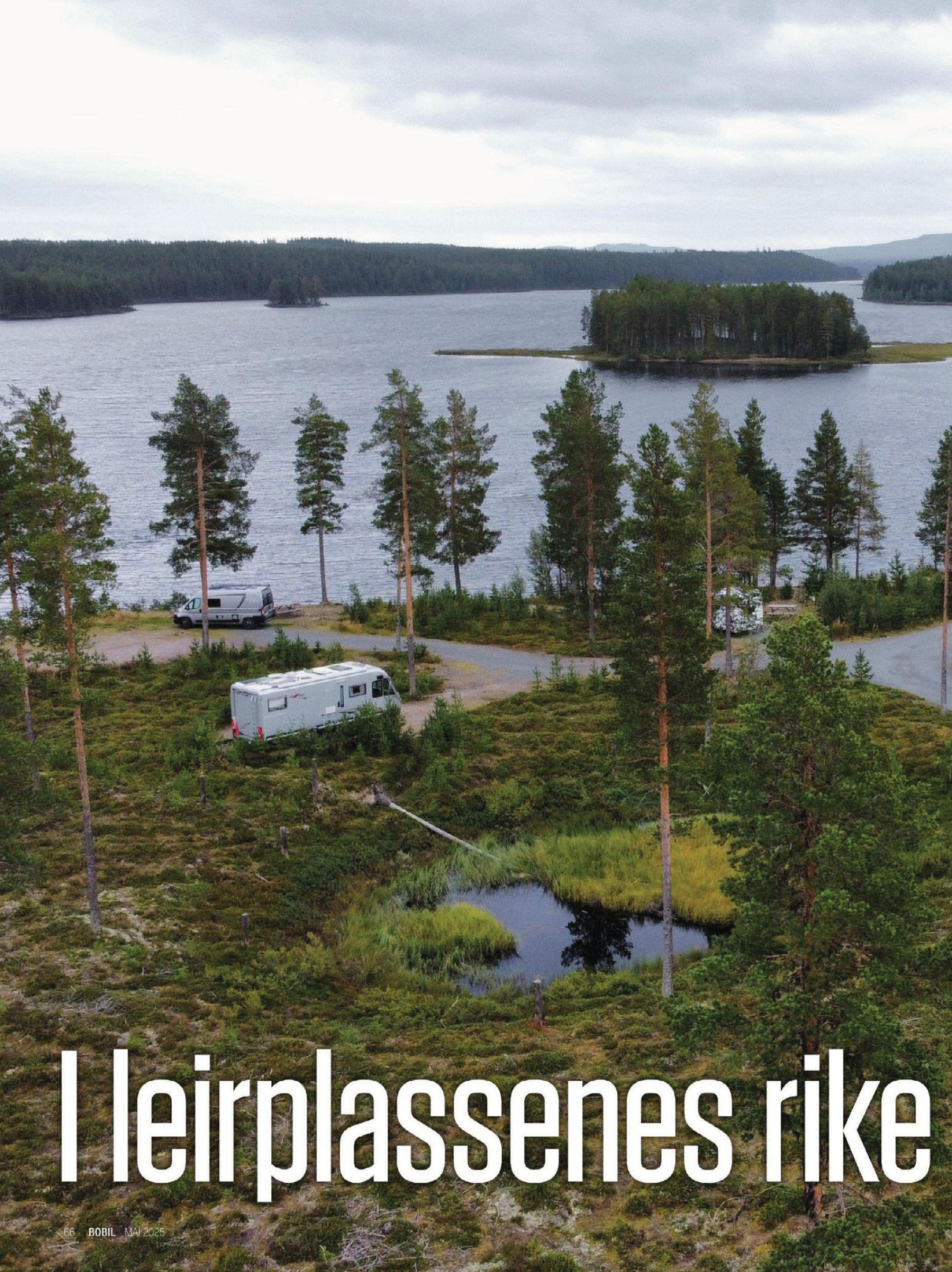


God plassutnyttelse og fleksible løsninger gir rom for mer.
Senger som kan stables og ekstra oppbevaringsskuffer under sengene
sørger for at du får med alt du trenger. Romslige overskap og mulighet
for åpne ekstrahyller gjør at du kan stable og stue det utroligste.



Se vårt utvalg
av leveringsklare
Pössl her


SOLA BOBIL



I leirplassenes rike



Langs strekningen Älvdalen-Idre i Dalarna finnes det 24 leirplasser. Nærmere følelsen av fricamping kommer man ikke, og det koster bare en slant.

TEKST OG FOTO: **GEIR SVARDAL**

Beskyttelse av følsom natur». Slik forklarer Älvdalen kommune i Dalarna at det er anlagt 24 leirplasser og 12 rasteplasser langs en tyve mil lang strekning i regionen mellom og rundt tettstedene Älvdalen og Idre. Utenom disse plassene er det nemlig totalforbud mot camping generelt.

Rasteplassene er for korte stans. Men leirplassene er tilrettelagt for camping og overnatting, også med bobil. Den første leirplassen, sett sørfra, dukker opp litt før man ankommer tettstedet Älvdalen. Älvdalen camping er ellers et trivelig sentrumsnært alternativ, om man vil bo tett på butikker og spisesteder.

Så kommer rasteplasser og leirplasser i periodevis på rekke og rad langs fylkesvei 70 i retning Särna og Idre. Kjekt er det også at alternativer finnes. Og vi stanser mer enn gjerne også i Särna. Der ligger nemlig prisbelønte Särna camping, med sin restaurant Lenas kök – fast stoppested for oss når vi er på de kantene. Årsaken til det er primært den uimotståelige fristelsen «Ockelbo pizza» med reinsdyrkjøtt.

Norsk territorium

Men campingen er i seg selv svært trivelig, og den har spennende kulturhistorie som nær nabo. Särna og området opp mot Idre har nemlig en fortid som norsk territorium. Men i 1644 samlet presten Daniel Buskovius en bondehær og okkuperte området. Noen dager senere inviterte han til gudstjeneste i Särnas vakre kirke, som fortsatt er i bruk, og befinner seg like ved siden av campingplassen. Og i likhet med Härjedalen og Jemtland har – som man forstår – også dette området forblitt svensk.

Nordover fra Särna, i retning Idre, dukker nye leirplasser opp. Mellom disse to tettstedene finnes det ellers kun ett spisested, men det er til gjengjeld vel verdt et besøk. Lomkällan er et perfekt sted for «fika», med trivelig »»

STJERNEPlass:

Herdarfjorden S er kanskje den fineste av leirplassene.



IDYLL: En nederlandsk familie i en eldre alkovebil storkoser seg med bål og pølsegrilling.

betjening, god mat og en fantastisk spisesal omgitt av artig kulturhistorie. På baksiden av spisestedet ligger det dessuten et skogs- og forsvarsmuseum.

Idre er et lite tettsted, men en viktig innfallsport til vintersportssteder i fjellene omkring. Også her finnes det turistkontor og restaurant. Norskegrensen ligger bare fire mil unna (Lillebo tollstasjon). De siste leirplassene vi snakker om ligger litt nord for Idre, i retning Jämtland.

Utedass og gapahuk

Samtlige leirplasser er skiltet fra hovedveien, og det første man møter er en tavle med navn

og generell informasjon. Oppstillingsplassene er ofte, men ikke alltid, merket. Betaling skjer med kontanter eller Swish. Sommeren 2024 kostet det 60 svenske kroner per natt, eller 300 kroner for en uke. Dessverre har svenske Swish så langt takket nei til å bli med i det nordiske samarbeidet med Vipps og finsk-danske Mobilepay, så kontanter er per i dag eneste alternativ for nordmenn.

Plassene har ellers utedass (alle vi sjekker er rene og greie, men ikke alltid med dopapir), gapahuk og grue. Ofte er også stablet ved tilgjengelig.

Vi slår av en prat med folk på flere av leirplassene. Primært møter vi svensker, tyskere og nederlendere. Kun én norsk bobil skues i løpet av to døgn langs strekningen. Dette er åpenbart en uoppdaget perle for nordmenn, vår geografiske nærhet og historiske tilhørighet til tross. Mange forteller at de er der for å fiske. Andre har med seg kano for å padle på for eksempel på Österdalelven. Mens atter andre bare vil ha en fricamping light-opplevelse med bålkos. Konseptet «leirplasser» er noe norske kommuner bør vurdere. En enkel og flott løsning der man kan overnatte tett på beskyttet natur.



BRANNBOBIL: En brannbil er bygget om til bobil av en friluftinteressert tysk familie.



HERLIG SPISESAL: Lomkällan mellom Särna og Idre byr på trivelig «fika».



Kviltorp Camping Molde

hytter, leiligheter og sjøhus



Kviltorp Camping is located by the fjord 4 km east of Molde town centre, and 2 km west of Molde Airport. With the town centre, mountains, fjords and open ocean close by, great experiences are never far away. Kviltorp Camping Molde is open all year and offers high quality cabins and apartments by the fjord. The camp site is well equipped with electrical supply, internet access, sanitary outlet for mobile homes / modern sanitary facilities, a small meeting room and reception area with a TV. At the camp site there is also a kiosk serving hot dishes and there are also a supermarket nearby.

Welcome!

Kviltorp Camping ligger rett ved fjorden, 4 km øst for Molde sentrum og 2 km vest for Molde lufthavn. Med nærhet til byens sentrum, fjell, fjord og hav er aldri opplevelsene langt unna. Vi holder åpent hele året og tilbyr hytter, leiligheter og sjøhus med høy standard. Campingplassen er godt utstyrt med strømuttak, trådløs internetttilgang, sanitær tømme-stasjon, moderne sanitæranlegg, resepsjon og tv-stue, internettstasjon og et lite møterom. På området er det matbutikk og storkiosk med varme retter.

Velkommen!

Tlf. (+47) 71 21 17 42
post@kviltorpcamping.no
www.kviltorpcamping.no

KVILTORP CAMPING
FANNESTRANDVEGEN 140,
6419 MOLDE
GPS Kordinater:
Breddegrad: 62.74262417
Lengdegrad: 7.233872346





UTPREGET VIRKETRANG:

Rudy Steen Johansen er en kreativ sjel med rikelige evner også når det gjelder kunnskap og gjennomføringsevne.

Tusen-kunstner

En anonym bobil skjuler et oppkomme av engasjement, kunnskap og ideer.

TEKST OG FOTO: **GEIR SVARDAL**

Mine selvbygde dampmaskiner lager ikke lyd! Vi befinner oss i Rådhusgaten i Stavern, i et bygg som fungerer som garasje, verksted, kontor og «mancave» for Rudy Steen Johansen (65). Slurv inngår ikke i dagenes gjøren og laden. Heller ikke når han bruker fres og dreiebenk til å bygge dampmaskiner av egenproduserte biter, møysommelig konstruerte ved hjelp av en termisk stabil flat referansestein i granitt. Her er det ingenting som heter «omtrent».

Et annet sted i bygget hviler en Subaru Impreza WRX STI – en gateregistrert replika av Petter Solbergs WRC-våpen i 2005. Herr Johansens hverdagsbil.

– Såpass! Har du førerkort, da?

– He-he. Etter at sønnen min og jeg startet med banekjøring mistet vi lysten på å kjøre fort på veiene. Det var en vekker å oppdage hvor fort det går an å kjøre på bane, og det blir bare dumt å forsøke noe sånt på vei.

Nå er ikke rally-replikaer og lydløse dampmaskiner årsaken til vår visitt hos Steen Johansen. Fyren er en slags bobil-influenser. Ikke minst gir han ofte og gjerne lyd fra seg i sosiale mediers verden av forståelsepåere med og uten relevant kunnskap. Særlig i Facebook-grupper hvis tema er strøm og batterier.

Et liv med camping

Vi har i en tidligere utgave av magasinet presentert Johansens skriv «Strøm for dummies». » » »



EGEN LØFTEBUKK:

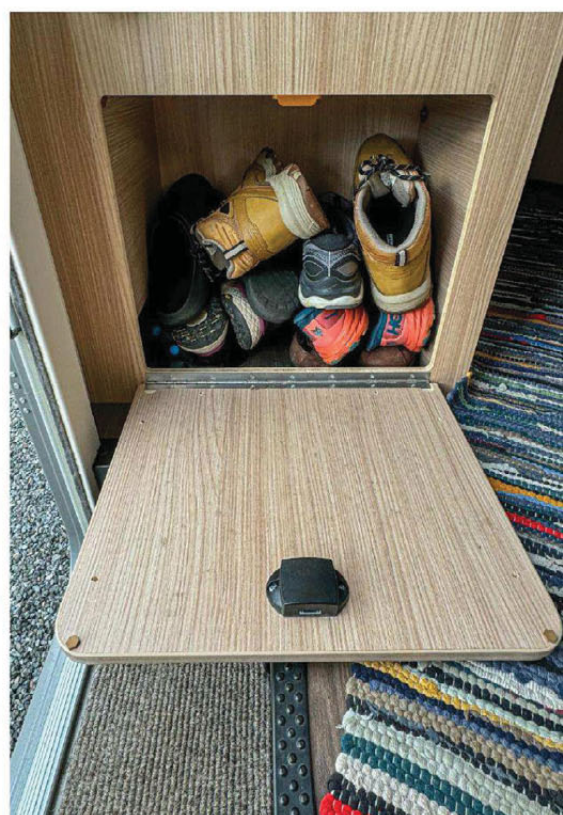
Ikke alle må dra på verksted for å få bobilen på løftebukk.



LANGT OG KORT SPEIL: Trange veier kan føre til knuste speil på førersiden. Derfor er det originale på lang arm skiftet ut med et på kort arm.



UTNYTTET TOMROM: Bak toalettet var det bare luft, nå er det lagringsplass der.



BEDRE PLASS: Ny hengsling på skoskapet ga plass til flere sko.



PR.VAT

«WHERE THE MAGIC HAPPENS»:

Rudy Steen Johansen i «tenkeboksen».



«SLADRESPEIL»: Nytt ryggekamera plassert som «sladrespeil». En iPad gjør jobben som navigator.

Der relaterer han pedagogiske forklaringer til praktisk bobilliv, til særlig glede for nykommere. Selv fikk Steen Johansen camping inn med morsmelken.

– Fatter»n brukte en varebil i jobben. I sommerferien puttet han inn selvlaget campinginnredning, og så reiste vi rundt i Europa.

«Fatter»n», ja. Rolf Steen Johansen var også et oppkomme av kreativ nevenyttighet. En periode campinginnredet han gamle varebiler på bestilling. Kappet av og flyttet ut sider, hevet tak, skjøttet på karosseri, isolerte og tilrettela

for liv langs landeveien. Dessuten var han altmuligmann på elektronikk. Og eplet har, som den våkne leser forstår, ikke falt langt fra stammen.

– Jeg var tretten da fatter»n kjøpte en campingvogn. Jeg syntes ledningsopplegget og lyssettingen var litt slapt, så jeg gikk fort i gang med å legge opp nytt strømsystem og lage lamper, flirer vår mann.

Og det var nettopp campingvogner Steen Johansen junior og kona Hilde startet med i egen camping-karriere. Med campingvogn kom behovet for alarm.

– Jeg brukte vel 15–20 minutter på å konstruere min første propandetektor. Men da ungene var voksne, ble det bobil. Den jeg har nå er min andre; en delintegrert Bürstner Nexxo T660.

Synet bedrar

Bürstneren er anonym, som bobiler flest. Men Steen Johansen har satt sin signatur på en rekke forbedringer og nye løsninger. På utsiden, for eksempel, har han på førersiden skiftet ut det originale langarmede bobilspeilet med et kortarmet varebil-speil.

– Med kort arm reduseres faren for et knust sidespeil kraftig, og sikten er tilnærmet like god som med originalt speil, mener han.

Sykelstativet har fått nye og krafti-





RALLY-REPLIKA: Petter Solberg-fan og eier av en gateregistrert Subaru WRX Sti.

gere hengsler. Der henger det ikke sykler når ekteparet er på bobiltur, men tre sekker ved. Bålpanna er nemlig alltid med. Vi stiger inn, og får en artig omvisning. Her er strømuttak flyttet på. Ryggekameraet er skiftet ut med et bedre, plassert som et sladrespeil. Sengen er hevet, og ved inngangsdøren er et skrom gjort mer praktisk.

– Luka lot seg ikke åpne skikkelig. Så jeg hengslet den om, og nå får jeg langt flere sko oppi, forteller Steen Johansen.

Også lasterommet under senga hadde en upraktisk hengsling. Selvsagt fikset. Over sengen har den kreative eieren montert en Maxxfan-vifte han mener er stillere og mer praktisk enn et klimaanlegg.

– Den går på 12-volt, bruker lite strøm og kan stå på om natten, sier Steen Johansen.

Bak toalettsskåla var det opprinnelig ingenting. Der er det nå et oppbevaringsrom. Og slik kan vi fortsette. Men det er når vi kommer inn på feltet for elektroniske duppedingser det virkelig tar av.

Steen Johansen peker og prater i vei om solcelleregulator, landstrømlader, inverter, litumbatteri, DC-DC-lader, shunt og egenkomponerte elektriske systemer som – for eksempel – ved behov åpner et egenkomponert 230-voltssystem som sender «husstrøm» ut i alle kontakter. Og ikke nok med det.

– Truma-anlegget mitt gikk bare på gass. Jeg fikk vite at det ikke er mulig å bygge det om til

også å gå på strøm. Det aksepterte jeg ikke. Nå går det også på 230 volt. Det var ikke vanskelig å få til. Men du skal jo vite hva du holder på med.

Alarmer og sporingsenheter.

Det gjør åpenbart Rudy Steen Johansen, som er utdannet radio- og TV-reparatør. I perioden 2000–2005 var han ansatt som produktutvikler hos et firma «litt lenger borte i gata» – selveste Nortronix, under ledelse av legenden Ole Petter Lydhus. Bedriften produserer alarmer ved samme navn – produkter som lenge har vært storselgere i markedet for bobiler og campingvogner. I 2005 sa Steen Johansen opp, men fortsatte som konsulent i femten år til.

I tredivye år har dessuten ett av Johansens elektroniske hjertebarn vært sporingsenheter.

– Det har alltid interessert meg. Og for mange år siden dukket det opp en kar som ville ha en sporingsenhet til båten sin. Det fikk han. Men markedet for slike enheter til båter var lite. På den tiden jobbet jeg i et firma som het Norguard. Det ble etter hvert solgt til et polsk firma som blant annet sporer stjålne biler i Polen. Jeg utvikler fortsatt sporingselektronikk for dem, sier Steen Johansen.

I dag er han nok mest kjent som frontfigur for det norske alarmsystemet Avara, som han selv har utviklet. I tillegg til alarmsensorer, sensorer for temperaturmåling og sensorer som varsler om mus, er også sensorer for kontinuer-

lig fuktmåling en mulighet. Og dette med fukt i bobil er noe Steen Johansen er spesielt opptatt av.

– En kompis kjøpte en bobil med godkjent fukttest. Han tok likevel en uavhengig test, og den konkluderte med at hele gulvet var råttent. Reparasjonen kostet 200 000 kroner. Men årsaken til lekkasjen ble ikke oppdaget før han monterte fuktsensorer, forteller mannen med utpreget virketrang.

Poenget med kontinuerlig fuktmåling, forklarer Steen Johansen, er at fukt kan komme og gå, avhengig av vær og årstid.

– Fuktkontrollen kan være utført riktig, men kan likevel være verdiløs dersom den er gjort i en periode der fukten har tørket bort. Så kommer høsten og vinteren, og fukt som har vært fraværende kan komme tilbake. Dette er en type bakholdsangrep jeg vil være sikret mot. Derfor utviklet jeg og monterte fuktsensorer, og har dessuten valgt en enkel bobil det er lettere å holde oppsyn med.

Rudy Steen Johansen og kona Hilde er ellers støtt på farten, og tilbringer rundt hundre døgn i bobilen årlig. For det meste i Norge.

– Vi er veldig glade i Norge og norsk natur, og liker oss best blant fjell og fiskevann. Heller over Aurlandsfjellet enn gjennom Lærdalstunnelen. Den beste turen vi har hatt? Det er nok den vi gjorde opp til Finnmark og Varangerhalvøya. Et fantastisk område.

Eksklusive tilbygg for deilige feriedager, skreddersydd etter dine ønsker og behov.



Toppcamp



Mobil: 934 62 943

www.toppcamp.no

E-post: post@isoleringogblikk.no

Drammen Isolering & Blikkenslagerforretning as





HYMER MASTERLINE

Bobilen over alle bobiler

MasterLine forener kompromissløs toppteknologi og ikonisk design. Se frem til Mercedes-Benz Sprinter-motorenhet, topp sikkerhet, optimale kjøreegenskaper, innovativt og enestående SLC-chassis med jevnt ganggulv for mer kjørestabilitet og ekstra komfort med uavhengig hjulopphen. Oppdag MasterLine hos forhandlerne våre nå.

www.hymer.com/no

